

REHA POLSKA 2003**Nowoczesna edukacja niewidomych w społeczeństwie informacyjnym**

Fundacja Unia Pomocy Niepełnosprawnym „Szansa” miała zaszczyt zaprosić do udziału w konferencji pt. „Nowoczesna edukacja niewidomych w społeczeństwie informacyjnym”. Konferencja współorganizowana była między innymi przez Polski Związek Niewidomych i Akademię Pedagogiki Specjalnej. Znaczenie problematyki konferencji dla edukacji i rehabilitacji potwierdził fakt, iż honorowy patronat nad nią objęła pani Krystyna Łybacka - ówczesny Minister Edukacji Narodowej i Sportu. Podobne konferencje były organizowane przez fundację cztery i dwa lata wcześniej. Pierwsza z nich była poświęcona obchodom dziesięciolecia komputeryzacji niewidomych w Polsce. Tematem przewodnim drugiej było hasło: XXI wiek szansą dla niewidomych. Zgromadziły one po około 1000 uczestników i były wielkim sukcesem całego środowiska. Podobnie było w przypadku trzeciej edycji, która poświęcona była zagadnieniom edukacji i nowoczesnej rehabilitacji inwalidów wzroku w szkołach specjalnych, integracyjnych i masowych oraz wykorzystaniu dla ich realizacji technologii informatycznej i nowoczesnego czytelnictwa niewidomych i słabowidzących. Do udziału w tej edycji zaproszono firmy z całego świata, by przedstawić najnowsze rozwiązania w dziedzinie informatyki i elektroniki stosowane w kształceniu inwalidów wzroku. Oprócz części merytorycznej, konferencji towarzyszyła międzynarodowa wystawa sprzętu i oprogramowania dla niewidomych i słabowidzących. Była to wyjątkowa okazja, by móc zapoznać się z technicznymi możliwościami specjalistycznych urządzeń i oprogramowania. Wystawa umożliwiała również bezpośredni kontakt pomiędzy producentami i użytkownikami tych produktów. Gościliśmy wielu specjalistów. Oprócz firm krajowych i zagranicznych prezentujących swoje osiągnięcia, w konferencji uczestniczyli przedstawiciele organizacji wspierających i zrzeszających inwalidów wzroku, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych.

Zaprezentowano następujące modelowe stanowiska nauki i pracy dla osób z dysfunkcją wzroku:

- mówiące komputery połączone ze sobą dla zdalnego porozumiewania się niewidomych i widzących,
- wyposażenie nowoczesnej klasy w szkole specjalnej,
- stanowisko niewidomego ucznia w szkole masowej lub integracyjnej,
- komputerowe stanowisko dla przygotowania podręczników i innych materiałów dla niewidomych.

Komputer to szansa dla osób niewidomych i szansa na integrację z widzącymi. Dlatego niezwykle ważne jest, by za każdym razem jak najwięcej gości i firm uczestniczyło w naszych spotkaniach i prezentowało na wystawie pełne spektrum swoich osiągnięć i możliwości.

Fundacja Szansa przyjęła w roku 1999 uchwałę, w której konferencje i towarzyszące jej międzynarodowe wystawy pod hasłem Reha Polska są najważniejszym jej celem. W związku z tym, że trzy kolejne edycje spotkały się z tak ciepłym przyjęciem, postanowiono organizować je co roku. I tak następna konferencja odbędzie się w październiku bieżącego roku. Do niniejszego merytorycznego sprawozdania załączamy zaproszenie do udziału w kolejnej edycji. Każdy, kto ma ambicje dowiedzieć się więcej o tej dziedzinie jest tu mile widziany. Osoby, które będą brały udział w rehabilitacji tej grupy obywateli muszą poznać najnowocześniejsze rozwiązania, by sprostać oczekiwaniom swoich podopiecznych. Kolejne edycje tej konferencji i międzynarodowe wystawy im towarzyszące stanowią jedyną w Polsce okazję by dowiedzieć się o wszystkim w ciągu jednego dnia.

Niniejszy dokument jest rozwinięciem materiału rozdawanego na konferencji w październiku 2003. O ile wtedy był informacją zapowiadającą kolejne referaty i przedstawiał producentów prezentujących swoje produkty na stoiskach, teraz w formie uzupełnionej stanowi sprawozdanie z całości tego wydarzenia. Cóż ważnego miało miejsce w Galerii Porczyńskich w tym dniu?

Konferencja rozpoczęła się od części oficjalnej. Przywitano gości, których grono było bardzo obszerne. To bardzo istotne, że tyle ważnych osobistości zainteresowało się rehabilitacją niewidomych

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

i przybyło do nas. Podczas ich wystąpień usłyszeliśmy, że polskie uczelnie mają być całkowicie dostępne dla studentów będących inwalidami wzroku. Zakłady pracy mają zintensyfikować starania dla ich zatrudniania. Potwierdzono znaczenie nowoczesnego oprzyrządowania w zrealizowaniu celów rehabilitacyjnych. Obiecano kontynuację programów PFRON dofinansujących zakupy rehabilitacyjne niewidomych i słabowidzących oraz komputerowych szkoleń dla nich. Przedstawiciel Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu poinformował o komputerowych pracowniach przygotowywanych dla wszystkich szkół specjalnych, do których uczęszczają niewidomi i słabowidzący.

Rozdano honorowe dyplomy osobom zasłużonym dla tego środowiska. Przy okazji każdej edycji konferencji i wystawy, są przyznawane te wyróżnienia. Wśród uhonorowanych osób znajdują się wybitni niewidomi i ich widzący współpracownicy. Fundacja „Szansa” stara się wykreować pozytywny klimat dla własnej aktywności niewidomych i dla jak najmądrzejszej pomocy ofiarowywanej przez widzących. Mamy nadzieję, że nasze dyplomy będą mobilizowały kolejnych działaczy.

Poniżej zamieszczamy skróty bardzo interesujących referatów, które zostały wygłoszone podczas konferencji. Wśród przemawiających znaleźli się również przedstawiciele producentów, prezentujących swoją ofertę. Aby rehabilitacyjny cel został osiągnięty, konieczne są jak najlepiej oprzyrządowane stanowiska nauki i pracy. Dotyczy to zarówno oprzyrządowania osób prywatnych, szkół, jak i zakładów pracy. Dzięki fundacji Szansa, od roku 1999 prezentowane są w Warszawie najciekawsze osiągnięcia techniczne i informatyczne w tej dziedzinie. Wystawę tę organizujemy zawsze tuż przed, lub po, wielkiej wystawie REHACARE organizowanej w Niemczech, dzięki czemu docierają do nas największe hity szykowane na nią.

Zorganizowaliśmy poczęstunek dla wszystkich gości, wśród których wielu przybyło spoza Warszawy. Na konferencji spędza się cały dzień, więc staramy się umożliwić uczestnictwo w tym wydarzeniu każdemu bez względu na to skąd przybył. Staraliśmy się zadbać o wszystko. Czy nam się to udało?

Grono najbardziej zainteresowanych uczestników miało okazję spotkać się z działaczami fundacji i przedstawicielami producentów w sobotę 25 października. Chcieliśmy stworzyć możliwość wyjaśnienia producentom sytuacji polskich niewidomych. Powinni znać system dofinansowań w naszym kraju i zapotrzebowanie środowiska na różnego rodzaju pomoce techniczne. Ważne było ustalenie, czy rynek urządzeń i programów komputerowych dla inwalidów wzroku w Polsce jest taki sam, jak na Zachodzie, czy też przeciwnie. Wyciągnięto z dyskusji następujące wnioski:

- a. Polski rynek jest trudniejszy niż Zachodni. Brakuje nam nie tylko pieniędzy, ale również stabilności przepisów. Niewidomi nie wiedzą, jakie prawa im przysługują. Program dofinansowań "Komputer dla Homera" jest realizowany od 1999 roku, ale do roku 2003 nie było pewne, czy program ten będzie kontynuowany.
- b. W programie "Komputer dla Homera" nie są jasno określone zasady przyznawania dotacji. Są organizowane w oddziałach PFRON środowiskowe komisje doradcze, które zdaniem wielu zabierających głos nie spełniają swojej roli w należyty sposób. Przedstawiciele komisji są często reprezentantami swoich organizacji i walczą o dotacje dla ich członków i wykazują się zbyt małą wiedzą w dziedzinie zastosowania komputerów w rehabilitacji inwalidów wzroku. Dochodzi więc do wielu niepotrzebnych nieporozumień, na których najbardziej tracą całkowicie niewidomi. W takiej atmosferze łatwiej przyznaje się pomoc osobie, która nie wymaga specjalnych urządzeń i programów, a trudniej niewidomym, którzy muszą dysponować brajlowskimi urządzeniami. Są one drogie i wymagają specjalnego podejścia ze strony PFRON. Tymczasem jest w kilku oddziałach PFRON odwrotnie. Na przeszkodzie

udzielania tak dużej pomocy wybitnym niewidomym, dla których został stworzony cały program stoi koncepcja udzielania pomocy jak największej liczbie osób. Daje to większe szanse otrzymania dotacji przez osoby dobrze widzące, które w gruncie rzeczy nie odczuwają na codzień swojego inwalidztwa. Dyskutanci wykazywali swoje racje na podstawie przykładów wniosków homerowskich, w których zainteresowani starali się jedynie o zwyczajny sprzęt komputerowy bez jakichkolwiek specjalistycznych dodatków. Zdaniem niewidomych oznacza to, że wnioskodawca dobrze widzi i nie wymaga specjalnej troski.

- c. Nasze środowisko musi korzystać z rozwiązań najlepszych, gdyż właśnie najbardziej powinni kupować wyłącznie dobre, sprawdzone produkty. Sumaryczna kwota przeznaczona na nie jest niższa, niż w przypadku pomocy kierowanej do osoby niewidomej na Zachodzie, ale w ramach polskich możliwości należy kupować programy i urządzenia, które rzeczywiście pomogą w procesie rehabilitacji.
- d. Bardzo ważne jest dokonywanie tłumaczenia na język polski wszelkich dostępnych w innych językach materiałów. Umożliwia to wykorzystanie wszystkich dobrodziejstw wynikających z zakupu produktów.
- e. Należy dołożyć starań, by na tego rodzaju konferencjach i wystawach pojawiali się przedstawiciele instytucji pomagających niewidomym i słabowidzącym. Do tej pory nie są oni w tej dziedzinie aktywni. Należy stwierdzić, że pracownicy tych instytucji nie są i nie będą w stanie efektywnie pomagać, gdy nie zapoznają się z konkretnymi rozwiązaniami.
- f. Problematykę nowoczesnej rehabilitacji tego środowiska należy przedstawić mediom, dzięki którym o jej dobrodziejstwach będą mogli dowiedzieć się wszyscy zainteresowani.

Oby jak najwięcej z tych życzeń mogło się spełnić już w tym roku.

PROGRAM KONFERENCJI

- 10.00 – 10.15** – Oficjalne rozpoczęcie konferencji i powitanie gości – prezes Fundacji Unia Pomocy Niepełnosprawnym „Szansa” Marek Kalbarczyk
- 10.15 – 10.35** – Wystąpienia honorowych gości
- 10.35 – 11.00** – Wręczenie honorowych dyplomów uznania za zasługi i osiągnięcia na rzecz środowiska inwalidów wzroku
- 11.00 – 12.30** – I część merytoryczna:
 - 11.00** – Sytuacja prawna osób niepełnosprawnych w Polsce i krajach Unii Europejskiej – Jacek Kwapisz, MENiS
 - 11.15** – Polskie i unijne programy edukacyjne i rehabilitacyjne na rzecz inwalidów wzroku – Marek Kowalczyk, WUP
 - 11.30** – Prezentacja wystawców: Tieman Operations B. V. – urządzenia brajlowskie i powiększające obraz
 - 11.45** – Nowoczesna klasa w szkole specjalnej dla niewidomych i słabowidzących – dr Stanisław Jakubowski, PFRON
 - 12.00** – Prezentacja wystawców: Dolphin Computer Access – oprogramowanie mówiące i powiększające obraz
- 12.30 – 13.00** – Przerwa: kawa i herbata, konferencja prasowa
- 13.00 – 15.00** – II część merytoryczna:

- 13.00 – Techniki komputerowe w nauczaniu integracyjnym – mgr Joanna Witczak – Nowotna, APS
- 13.15 – Zastosowanie technologii informatycznej w nauczaniu indywidualnym i telepracy – Marek Kalbarczyk i Mariusz Jackiewicz
- 13.30 – Komputerowe wspomaganie procesu edukacji i komunikacji dzieci z wieloraką niepełnosprawnością - dr Anna Lechowicz, Szkoła Podstawowa nr 327 dla Dzieci z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym
- 13.45 – Prezentacja wystawców: Ash Technologies – urządzenia powiększające obraz
- 14.00 – Prezentacja wystawców: AutoID – oprogramowanie rozpoznające druk – FineReader
- 14.15 – Prezentacja wystawców: Handy Tech Elektronik GmbH – urządzenia brajlowskie
- 14.30 – Nowoczesne czytelnictwo niewidomych – wyzwanie dla integracji – dr Danuta Gorajewska, APS
- 14.45 – Nowoczesne czytelnictwo niewidomych – praktyczne rozwiązania – Piotr Brzoza, Politechnika Śląska
- 15.00 – 15.40 – Przerwa: koncert; poczęstunek
- 15.00 – Zespół kameralny Signum Towarzystwa im. Edwina Kowalika
- 15.20 – Zespół „Nadzieja”, SOSz-W dla Dzieci Niewidomych i Niedowidzących z Krakowa
- 15.40 – 17.00 – III część merytoryczna:
- 15.40 – Światowe osiągnięcia w rehabilitacji inwalidów wzroku – Tobias Winnes, Freedom Scientific
- 16.00 – Prezentacja wystawców: Freedom Scientific GmbH – brajlowskie urządzenia i oprogramowanie mówiące i powiększające obraz
- 16.15 – Wkład Polski w rehabilitację inwalidów wzroku: syntezy mowy produkowane w Polsce i mówiące po polsku – Jacek Zadrozny, PZN
- 16.30 – Wkład Polski w rehabilitację inwalidów wzroku: systemy Translator i Homer – komputerowe metody dostępu do tekstów matematycznych dla niewidomych – dr Włodzimierz Wysocki i mgr Igor Busłowicz, IPI PAN
- 16.45 – Prezentacja wystawców: Altix sp. z o. o. – urządzenia mówiące, brajlowskie i powiększające obraz, oprogramowanie specjalistyczne
- 17.00 – Prezentacja wystawców: Svec a Spol – brajlowskie maszyny do pisania
- 17.15 – Prezentacja wystawców: Donat Company – urządzenia brajlowskie
- 17.30 – Dyskusja i podsumowanie konferencji
Oficjalne zamknięcie konferencji

Patronat Honorowy Konferencji:

Minister Edukacji Narodowej i Sportu – Pani Krystyna Łybacka

Komitety Honorowe:

Minister Jolanta Banach
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa
Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa
tel./fax 0-22 827-16-18
NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011
Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

UNIA POMOCY NIEPEŁNOSPRAWNYM

UNION TO HELP THE DISABLED

Sylwester Peryt
Prezes Polskiego Związku Niewidomych
Prof. dr hab. Piotr Węgleński
Rektor Uniwersytetu Warszawskiego
Prof. dr hab. Adam Frączek
Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej
Ksiądz prof. dr hab. Roman Bartnicki
Rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Prof. dr hab. Jadwiga Kuczyńska – Kwapisz
Kierownik Zakładu Tyflopedagogiki w Katedrze Pedagogiki Specjalnej Akademii Pedagogiki Specjalnej
Prof. dr hab. Jan Madey
Pełnomocnik Rektora Uniwersytetu Warszawskiego do Spraw Informatyzacji Dydaktyki i Zarządzania Uczelnią
Zbigniew Romaszewski
Senator RP
Dariusz Grabowski
Poseł na Sejm RP
Joanna Staręga – Piasek
Dyrektor Instytutu Rozwoju Służb Społecznych
Bogdan Kurant
Dyrektor Muzeum im. Jana Pawła II
Fundacji Carroll - Porczyńskich

Komitety organizacyjne:

Marek Kalbarczyk
Dr doc. hab. Witold Kondracki
Dr Danuta Gorajewska
Dr Teresa Bigorajska
Krzysztof Waksberg
Piotr Brzoza
Daria Ferdynus

Nowoczesna edukacja niewidomych w społeczeństwie informacyjnym **Referat wprowadzający**

Dziękujemy za pomoc w przygotowaniu konferencji i wystawy wszystkim zaangażowanym w to przedsięwzięcie. Jest to ogromny wysiłek organizacyjny i merytoryczny wielu ważnych dla naszego środowiska instytucji i osób prywatnych. Instytucje, które udzieliły nam swojej pomocy, są wymienione w zaproszeniu zamieszczonym również w niniejszym materiale i wysłanym wcześniej do wszystkich tu obecnych. Dla naszego grona społecznych działaczy najważniejszą rolę odegrała zgoda pani Krystyny Łybackiej, Ministra Edukacji Narodowej i Sportu na objęcie tej konferencji honorowym patronatem. Wzmocniło to w naszych dyskusjach przygotowawczych tendencję do jak najznaczniejszego zaakcentowania roli nowoczesnej edukacji w rehabilitacji inwalidów wzroku. Miało to ogromny wpływ na ostateczny charakter tej konferencji, zestaw wygłaszanych tu referatów i dobór

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa
Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa
tel./fax 0-22 827-16-18
NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011
Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

prezentowanych na wystawie urządzeń.

Dziękujemy członkom Komitetu Honorowego i Komitetu Organizacyjnego za nieocenioną pomoc w zorganizowaniu konferencji i wystawy, podobnie jak wszystkim zaangażowanym w to przedsięwzięcie za poświęcenie nam czasu i siły. Dziękujemy wszystkim obecnym za przybycie oraz za zainteresowanie się naszymi propozycjami. Przybycie tu oznacza przecież autentyczne poparcie idei nowoczesnej rehabilitacji i edukacji niewidomych niezależnie od wszelkich trudności, które w urzeczywistnieniu tych idei przeszkadzają. Tymczasem bez tego rodzaju poparcia nie uda się inwalidom wzroku ostateczne zerwanie ze stereotypami i dyskryminacyjną tradycją ich traktowania.

Jest to trzecia konferencja naszej fundacji. Podobne konferencje były organizowane cztery i dwa lata temu. Pierwsza z nich była poświęcona dziesięcioleciu komputeryzacji niewidomych w Polsce. W momencie, gdy komputeryzacja niewidomych w naszym kraju wykroczyła poza etap prób i odniosła pierwsze niezaprzeczalne sukcesy w dziedzinie rehabilitacji środowiska niewidomych, uznaliśmy za ważne uhonorowanie tych, którzy wprowadzili nas na tory niwelowania barier informacyjnych krępujących nasz rozwój, które można złamać dzięki zastosowaniu technologii informatycznej. Każde środowisko pragnęłoby móc się pochwalić takimi indywidualnościami. Dzięki nim w ciągu dziesięciu lat polscy niewidomi odeszli od brajlowskich dłutek, tabliczek, maszyn konwencjonalnych, na rzecz komputerów, skanerów, brajlowskich drukarek i monitorów oraz syntezatorów mowy. Tematem przewodnim drugiej konferencji było hasło: XXI wiek szansą dla niewidomych. Tym razem zastanawialiśmy się wspólnie nad szansami, które niesie dla niewidomych nowy wiek. Mówiliśmy nie tylko o urządzeniach i programach niwelujących skutki inwalidztwa wzroku, ale również o czekających nas spektakularnych wydarzeniach w dziedzinie okulistyki, takich jak przeszczepy gałek ocznych i innych możliwościach poprawienia stanu widzenia. Do tego czasu będą nam pomagały genialne urządzenia i programy komputerowe zmieniające nasze życie nie do poznania. Zaakcentowano wielkie znaczenie Internetu, programów rozpoznających czarny druk, brajlowskich urządzeń wielofunkcyjnych, urządzeń mówiących codziennego użytku itd.

Obie konferencje zgromadziły po około 1000 uczestników i były wielkim sukcesem środowiska. Spotkali się nie tylko sami zainteresowani, niewidomi, słabowidzący, przedstawiciele instytucji, które pomagają inwalidom wzroku na codzień, jak również przedstawiciele władz, którzy pragnęli zapoznać się z problematyką nowoczesnej rehabilitacji tego środowiska. Ich zainteresowanie przełożyło się na poparcie stale udzielane nam przez nich podczas obrad parlamentarnych czy prac różnych instytucji rządowych poświęconych tworzeniu nowego, sprawiedliwszego i lepszego dla nas systemu prawnego.

Tegoroczna konferencja poświęcona jest z kolei zagadnieniom edukacji w szkołach specjalnych, integracyjnych, masowych, szeroko rozumianej nowoczesnej rehabilitacji inwalidów wzroku przy wykorzystaniu technologii informatycznej oraz nowoczesnemu czytelnictwu niewidomych. Jak w przypadku poprzednich konferencji, tak i tym razem towarzyszy jej międzynarodowa wystawa elektronicznego sprzętu i oprogramowania, które są niezbędne w procesie rehabilitacji inwalidów wzroku. To nie przypadek, iż spotykamy się kilka dni po międzynarodowej wystawie REHACARE w Düsseldorfie. Korzystamy z najlepszej naszym zdaniem okazji, by zaprezentować również w Warszawie przedstawione tam nowości. Chcemy poznać nowe propozycje, które ułatwią życie niewidomym i słabowidzącym w następnych latach. Przybyły najsławniejsze firmy, by umożliwić nam osobiste zapoznanie się z produktami specjalnie przygotowanymi na wystawę w Niemczech.

Zastanówmy się nad tematem przewodnim tegorocznej konferencji. Jak nowoczesne musi być kształcenie, by inwalidzi wzroku mogli sprostać rosnącym wymaganiom doby społeczeństwa informacyjnego? Jak ma sprostać tym zadaniom nowoczesna rehabilitacja? Czy przedstawione dzisiaj referaty dadzą nam na te pytania odpowiedzi? Czy przedstawiane na wystawie wchodzące na rynek

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa
Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa
tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

urządzenia dają nam wyobrażenie o aktualnych możliwościach niewidomych i słabowidzących dysponujących nimi? Czy znajdują się w Polsce środki finansowe na pomoc w ich zakupie i czy znajdzie się po stronie władz wola do zrealizowania takich potrzeb? Jesteśmy przekonani, że mamy na to wielką szansę, szczególnie w europejskim roku niepełnosprawnych i gdy specjalną opieką objęło niewidomych i słabowidzących Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu.

Spółeczeństwo informacyjne to nowy typ społeczeństwa, ukształtowany w krajach postindustrialnych, w których rozwój technologii osiągnął najwyższy poziom. W takim społeczeństwie zarządzanie informacją, jej jakość, szybkość przepływu, są zasadniczymi czynnikami konkurencyjności zarówno w przemyśle, jak i w usługach. Pojęcie to pojawiło się w latach 70-tych i było odzwierciedleniem rzeczywistości w USA i Japonii, gdzie zaistniała już tak zwana gospodarka informacyjna. W takiej gospodarce 50% Produktu Krajowego Brutto powstaje w obrębie szeroko rozumianego sektora informacyjnego, a większość siły roboczej to pracownicy informacyjni. Społeczeństwo staje się społeczeństwem informacyjnym, gdy osiąga taki stopień rozwoju, który wymaga stosowania nowoczesnych technik gromadzenia, przetwarzania, przekazywania i użytkowania informacji. Wytwarzana jest multimedialna struktura służąca temu celowi, sieć telekomunikacyjna oparta na światłowodowych infostradach. Ustalono przez państwa G-7 w roku 1995 i Unię Europejską w 1993 zasady odnoszące się do społeczeństwa informacyjnego to: powszechny dostęp wszystkich ludzi do podstawowego zakresu techniki komunikacyjnej i informacyjnej, otwarta sieć, czyli nieskrępowany dostęp do sieci wszystkich operatorów i usługodawców, zdolność wzajemnego łączenia się i przetwarzania danych, kompatybilność i zdolność współpracy wszelkiej techniki umożliwiającej pełen kontakt bez względu na miejsce pobytu ludzi, stworzenie warunków dla konkurencji w tej dziedzinie.

Pojawienie się społeczeństwa informacyjnego może oznaczać nowy podział świata i zróżnicowanie społeczne, niemożliwe do przezwyciężenia bez potężnych inwestycji w infrastrukturę i oświatę, za czym będą szły pogłębiające się różnice cywilizacyjne i gospodarcze. Polska z początkiem lat 90-tych, wykazywała jeszcze cechy społeczeństwa przed informacyjnego. Podstawą osiągnięcia fazy społeczeństwa informacyjnego jest rozbudowa nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej, obejmującej wszystkich mieszkańców kraju oraz przygotowanie społeczeństwa do pełnego wykorzystania możliwości, jakie dają środki masowej komunikacji i informacji.

W roku 2003 sytuacja Polski zmieniła się. W ciągu ostatnich dziesięciu lat dokonaliśmy w tej dziedzinie znacznego postępu i mówi się już, że mamy w zasadzie gospodarkę informacyjną. Rozwinęliśmy sieć telekomunikacyjną do tego stopnia, że niemal każdy obywatel może z niej korzystać. Mamy prawie powszechny dostęp do techniki komunikacyjnej i informacyjnej, nieskrępowany dostęp do sieci różnych operatorów, zdolność łączenia się i przetwarzania danych. Jak sobie w tej sytuacji radzą inwalidzi wzroku? Od lat nie mogą liczyć na pracę w zawodach fizycznych. Z takim trudem tworzone niegdyś spółdzielnie przestały dawać im zatrudnienie. Nie były w stanie konkurować z innymi nowoczesnymi zakładami. Upadły niektóre zawody dla niewidomych, chociażby szczerbakarstwo, gdy okazało się, że szczerbaki mogą być produkowane w sposób zautomatyzowany bez konieczności zatrudniania robotników, tym bardziej robotników niewidomych. Czy środowisko to może liczyć na pracę w zawodach intelektualnych? Wykształceni niewidomi mogli na to liczyć w dobie społeczeństwa przed informacyjnego. Czy teraz się to nie zmieniło? Potencjalnie nie, ale praktyka odbiega od ideału. Duża część zatrudnionych pracuje w zawodach informacyjnych, zajmuje się jak najefektywniejszym przetwarzaniem danych. Czy może znaleźć wśród nich miejsce niewidomy? Dochodzi do nowego podziału świata zarówno na poziomie państw jak i wewnątrz poszczególnych społeczeństw. Wszyscy, którzy nie zdołają znaleźć swojego miejsca w nowych zawodach pozostaną w tyle, a potem dołączą do odizolowanego marginesu. Coraz trudniej będzie nadrobić dystans. Przy tak szybkim rozwoju technologii informacyjnej, różnicy tej nie zdołają

zniwelować kolejne pokolenia w rodzinach raz zepchniętych do tego marginesu. Niewidomych i słabowidzących czeka więc bardzo trudne zadanie. Sytuację pogarsza istnienie nieuchronnego szantażu, albo uda się osiągnąć dostęp do zawodów związanych z informacją, albo straci się szansę na przyszłość. Są to konkretne zagrożenia czyhające na błąd braku aktywności ze strony najsłabszych.

Z drugiej jednak strony mamy szanse przeciwstawić się tym trudnościom. Wielokrotnie pisaliśmy o rewolucyjnym znaczeniu technologii informatycznej dla naszego środowiska. Udostępnienie niewidomym komputerów oprzyrządowanych w syntezatory mowy, urządzenia i programy powiększające obraz, brajlowskie drukarki i monitory daje nam nadzieję. Cyfrowy sposób przechowywania informacji umożliwia nam nieskrępowany dostęp do nich. Rozwinął się nowy sektor gospodarki dostarczający setki produktów niwelujących skutki inwalidztwa wzroku w dziedzinie prawa dostępu do informacji. Powstały zastępujące zwykłe monitory, monitory brajlowskie, udźwiękawiające pracę komputerów syntezatory mowy i programy analizujące na bieżąco ich pracę, nazywane programami lektorskimi, brajlowskie drukarki, mówiące i brajlowskie notatniki, przeróżne urządzenia mówiące i brajlowskie, dające niewidomym dostęp do coraz bardziej złożonych informacji. O ile kiedyś byli oni skazani wyłącznie na informacje dźwiękowe, a potem napisane na papierze w systemie Braille'a, teraz mogą odczytywać szeroki ich wachlarz spośród tych, które są dzięki zmysłowi wzroku dostępne dla widzących. W kolejnym etapie rozwoju tego sektora niewidomi otrzymali genialne oprogramowanie rozpoznające druk, łącznie z czarnodrukowymi nutami, analizujące tekst matematyczny zapisany przez widzących i przekształcające go na system brajla. Pojawiły się możliwości wykorzystania dla niewidomych GPS'u oraz udźwiękowienie i ubrajlowienie telefonów komórkowych.

Tym wszystkim wynalazkom towarzyszy rozwój konwencjonalnej rehabilitacji, a więc orientacji przestrzennej i zdobywanie umiejętności życia codziennego. Na całym świecie ruszyła kampania wyrównania życiowych szans osób niewidomych i słabowidzących jako odrębnej grupy niepełnosprawnych. Przetoczyła się przez nowoczesne kraje Europy i Ameryki Północnej fala niszcząca stereotypy związane z dyskryminacją tych środowisk. W jej wyniku, Organizacja Narodów Zjednoczonych i parlamenty wielu krajów ustanowiły powszechny obowiązek doprowadzenia do sytuacji, w której niepełnosprawni będą mieli te same prawa, co reszta społeczeństw.

Zwiększonym wymaganiom, które zaistniały w społeczeństwach informacyjnych, towarzyszy nieporównywalna z niczym do tej pory walka o prawa niepełnosprawnych, w tym niewidomych i słabowidzących. Jak zatem wyglądają szanse naszego środowiska w Polsce? W dobie kryzysu gospodarczego i wysokiego bezrobocia sytuację należy uznać za bardzo trudną, a jednak wiele zmienia się w naszym życiu na lepsze. Najlepszym tego przykładem jest pomoc Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Uruchomił on w roku 1999 specjalny program celowy dla inwalidów wzroku "Komputer dla Homera", który następnie pod szyldem Pełnomocnika do Spraw Osób Niepełnosprawnych jest kontynuowany do tej pory. Program ten był wynikiem uznania ważności problemu likwidowania barier informacyjnych krępujących to środowisko. Było to jedno z pierwszych przedsięwzięć przygotowujących niewidomych do życia w nowoczesnym społeczeństwie informacyjnym. W programie "Komputer dla Homera" z pomocy finansowej skorzystało w latach 1999-2003 kilka tysięcy inwalidów wzroku, trudno więc niedoceniać znaczenia tego zamierzenia. Przekazany zainteresowanym sprzęt zmienia diametralnie sytuację. Dzięki temu nadrobiliśmy dystans do innych krajów europejskich. Wiele pozostało do zrobienia, ale również wiele mamy już za sobą.

Komputer to szansa dla osób niewidomych, to szansa na integrację z widzącymi i krok ku wspólnej Europie nie tylko dla wszystkich narodów, ale też dla takich społeczności, jak środowisko niewidomych. Dzięki tego rodzaju urządzeniom i powszechnie docenianemu wyższemu niż przeciętnie poziomowi intelektualnemu niewidomych można liczyć na znalezienie godnego miejsca

dla nich. Dzięki nowoczesnej technologii informacyjnej dochodzi do niespotykanego w dziejach zjawiska, że pomimo tak bardzo przyspieszonego rozwoju, inwalidzi wzroku mogą nie tracić dystansu, a przeciwnie, skorzystać z nowych szans i żyć samodzielnie podejmując się wykonania zadań niemożliwych do wykonania wcześniej. Płynący stąd optymizm jest głównym przesłaniem naszej konferencji. Pragniemy zaadresować go do wszystkich zainteresowanych: niewidomych, słabowidzących, ich opiekunów, rodzin, nauczycieli, działaczy, władz samorządowych i państwowych. Przedstawiciele fundacji pragną oznajmić wszystkim, że czasy bezradności niewidomych należą do przeszłości. Zorganizujemy jak najlepszą nowoczesną rehabilitację i edukację dla inwalidów wzroku, by zmienić ich w aktywnych i pracowitych obywateli, którzy będą w stanie poradzić sobie w nowoczesnym społeczeństwie. Działacze fundacji będą w tej sprawie pomagali w każdy możliwy sposób. Nasza konferencja jest świetnym na to przykładem.

Kształcenie uczniów niepełnosprawnych w Polsce **Jacek Kwapisz, MENiS**

Zasadniczym celem zmian w podejściu do kształcenia uczniów niepełnosprawnych jest zaniechanie myślenia wyłączającego, gdzie jako podstawowym miejscem ich kształcenia upatruje się szkołę specjalną, a podjęcie działań włączających polegających na stwarzaniu właściwych warunków do funkcjonowania tych uczniów w możliwie najbliższym środowisku rówieśniczym, w wybranej przez nich szkole. Tam, gdzie szkoła ogólnodostępna nie będzie w stanie zapewnić dla takich uczniów odpowiednich warunków - szkoła specjalna w dalszym ciągu będzie miejscem zdobywania wiedzy, kształcenia zawodowego i rozwijania talentów.

Reforma kształcenia uczniów niepełnosprawnych jest przeprowadzana w ścisłym powiązaniu z reformą kształcenia ogólnego i zawodowego.

Podstawowymi celami, do których dąży reformowany system kształcenia uczniów niepełnosprawnych są:

- powszechność nauczania,
- jak najwcześniejsze rozpoznanie specjalnych potrzeb edukacyjnych dziecka oraz wspieranie rozwoju przez zorganizowaną działalność psychologiczno-pedagogiczną,
- dążenie do orzecznictwa opartego na rzetelnej, wielokrotnej i interdyscyplinarnej diagnozie wskazującej na potencjał rozwojowy dziecka i jego mocne strony,
- rozszerzenie dla wszystkich uczniów dostępności budynków szkolnych i placówek edukacyjnych oraz umożliwienie im swobodnego korzystania z pomieszczeń i urządzeń (likwidowanie barier architektonicznych),
- zapewnienie warunków realizacji zadań szkolnych w sposób dostosowany do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów,
- kształcenie zawodowe i przygotowanie do pracy w powiązaniu z rynkiem pracy,
- dążenie do rozwoju poradnictwa skierowanego na uczniów niepełnosprawnych, rozwoju orientacji zawodowej i orzekania o przydatności do pracy zawodowej opartego na rzetelnej diagnozie wskazującej przede wszystkim na potencjał rozwojowy i mocne strony ucznia,
- ograniczanie nauczania indywidualnego w domu do wyjątkowych przypadków i na określony czas,
- ograniczenie do niezbędnego minimum konieczności korzystania z internatu przez uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (szczególnie w okresie wczesnego dzieciństwa); rozwinięcie systemu dowozu tych uczniów z domu rodzinnego do szkoły.

Nowa struktura szkolnictwa specjalnego jest taka sama jak szkolnictwa ogólnodostępnego. W szkołach ogólnodostępnych, na każdym etapie nauczania, uczą się osoby niepełnosprawne (w

oddziałach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych). System subwencjonowania oświaty uwzględnia podwyższone wskaźniki dla uczniów niepełnosprawnych (niezależnie od tego, w jakiej szkole się uczą). Ustawowo zobowiązano gminy do dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół. Uruchomiono doskonalenie nauczycieli pracujących z uczniami niepełnosprawnymi w szkołach specjalnych i integracyjnych. Działają mechanizmy dobrej współpracy na rzecz uczniów niepełnosprawnych pomiędzy szkołami specjalnymi, integracyjnymi i ogólnodostępnymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi i uczelniami.

Nowy ustrój szkolny przewidywał możliwość tworzenia takich samych typów szkół ponadgimnazjalnych dla uczniów niepełnosprawnych z normą intelektualną jak w szkolnictwie ogólnodostępnym. Natomiast dla uczniów z upośledzeniem umysłowym tworzenie zasadniczych szkół zawodowych, w tym oddziałów przysposabiających do pracy, a od września 2004 roku trzyletnich szkół przysposabiających do pracy. Zadaniem szkół zawodowych, na tym etapie reformy, powinno być udostępnienie dla młodzieży niepełnosprawnej kształcenia w większej niż dotychczas liczbie zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów kształcenia zawodowego. Ponadto zwiększenie ilości uczniów niepełnosprawnych kończących pełną szkołę średnią oraz zwiększenie liczby uczniów niepełnosprawnych uczących się w szkołach ogólnodostępnych.

System kształcenia uczniów niepełnosprawnych został opracowany zgodnie ze współczesnymi trendami światowymi i europejskimi, w oparciu m.in. o *Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych – ONZ 1994*, *Deklarację z Salamanki – UNESCO 1994*, *Zalecenie Nr R(92)6 Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie spójnej polityki wobec osób niepełnosprawnych*. Uwzględniono również doświadczenia polskich pedagogów i ludzi nauki. System ten obejmuje wszystkie grupy osób niepełnosprawnych. Zapewnia uczniom niepełnosprawnym zaspokojenie ich specjalnych potrzeb edukacyjnych, pomoc psychologiczno-pedagogiczną i opiekę wychowawczą. Został dostosowany do przemian społeczno-gospodarczych.

Znając wartość naszych dokonań, zdajemy sobie sprawę z niedoskonałości działania systemu wynikających m.in.:

1z małej wciąż wiedzy ogółu nauczycieli o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczniów i braku znajomości prawa oświatowego,

2z trudności finansowania placówek kształcących uczniów niepełnosprawnych pochodzących z różnych powiatów,

3z trudności finansowych MENiS związanych z drukiem podręczników szkolnych dla uczniów niewidomych, słabowidzących, z wadą słychu i z upośledzeniem umysłowym.

Przy trwających obecnie pracach nad planem pracy i projektem budżetu na rok 2004 oraz przygotowaniu projektów związanych z funduszami strukturalnymi przedstawione powyżej zagadnienia będą również brane pod uwagę.

Polskie i unijne programy edukacyjne i rehabilitacyjne na rzecz inwalidów wzroku

Marek Kowalczyk, Wojewódzki Urząd Pracy

Na wstępie chciałbym serdecznie podziękować za zaproszenie mnie na tę konferencję i umożliwienie mi zabrania głosu.

Ponieważ czas przeznaczony na moje wystąpienie to tylko 15 minut, moje wystąpienie nie będzie w żadnym stopniu szczegółową analizą przedmiotowego tematu, a tylko sygnalizacją działań pozytywnych i negatywnych odnośnie przedmiotowego tematu. Oprę się w nim przede wszystkim na mojej 14 letniej urzędniczej pracy, która przez cały okres jej trwania dotyczyła wyłącznie problematyki osób niepełnosprawnych. Ograniczę także do minimum przekazywania informacji

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

statystycznych i zarzucania Państwa tabelami liczb. Tytuł mojego wystąpienia jest sformułowany niezręcznie, jako że w Polsce od lat tak w formie prawnej jak i formalnej znikło pojęcie inwalidy. Zgodnie z przyjętą w prawie nomenklaturą, będę używał sformułowań „niepełnosprawność”, „osoby niepełnosprawne”, etc.

Jak wiadomo 9 maja 1991 roku weszła w życie ustawa o zatrudnianiu oraz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Wprowadziła ona nowy ład prawny, organizacyjny i formalny w działania wszystkich służb państwowych i publicznych, w działalność organizacji pozarządowych i w codzienne życie osób niepełnosprawnych zamieszkujących nasz kraj. Koncentrowała się ona przede wszystkim na rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, lecz dawała także możliwości finansowej pomocy ze strony państwa na zadania rehabilitacji leczniczej i społecznej osób niepełnosprawnych. Podmiotem tej ustawy były osoby niepełnosprawne prawnie tzn. z orzeczoną niepełnosprawnością w wieku 15-65 lat. Możliwości finansowania zadań na rzecz niepełnosprawnych spoza tego zakresu wiekowego były niewielkie i w praktyce nie ujęte w planach finansowych. Utworzenie i działalność na mocy tej ustawy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych to znaczący krok państwa w kierunku poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w Polsce. Samemu państwu dawała dodatkowe środki na realizację zadań polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych.

27 sierpnia 1997 roku Sejm RP uchwalił nową ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, która – jak sama na to wskazuje – uprzedmiotowiła działania związane z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych i nadała tej formie przywracania do codziennego życia osób niepełnosprawnych należne jej miejsce. Upodmiotowiła także działania finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o dzieci i młodzież niepełnosprawną.

Ustawa ta, wielokrotnie nowelizowana obowiązuje do dziś.

Omówione wyżej zapisy prawne ukierunkowane są na wprowadzenie w Polsce odpowiedniego systemu, aby osoba niepełnosprawna ze strony wszystkich agend państwowych mogła liczyć na wsparcie merytoryczne, finansowe i prawne w jej rehabilitacji kompleksowej. Rehabilitacji kompleksowej rozumianej jako:

27spójne i równorzędne traktowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej osób niepełnosprawnych;

28 równoprawne traktowanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie z uwzględnieniem jej potrzeb i konieczności pomocy w integracji ze społeczeństwem w postaci minimalizacji utrudnień wynikających z jej niepełnosprawności;

29równe traktowanie niepełnosprawnych niezależnie od charakteru ich schorzeń;

30równe traktowanie niepełnosprawnych zamieszkujących różne środowiska (miasto, miasteczko, wieś).

Niestety przedstawione powyżej założenia systemu integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem, będące częścią polityki społecznej państwa, nie są w Polsce w pełni realizowane. Wynika to z wielu przyczyn, z których najważniejsze to:

31sytuacja finansowa kraju, a co za tym idzie, brak należytego wsparcia finansowego części zadań rehabilitacyjnych wynikających z przepisów prawa i Konstytucji RP. Dotyczy to przede wszystkim zadań związanych z rehabilitacją leczniczą i edukacją;

32traktowanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jako jedyne źródło finansowania zadań związanych z kompleksową rehabilitacją osób niepełnosprawnych;

33uzależnienie strategii rozwiązywania problematyki niepełnosprawnych od szeroko rozumianej „polityki”;

34brak długoletniej, stabilnej strategii w stosunku do problematyki niepełnosprawności tak ze strony rządu jak i władz lokalnych;

35uznaniowość w finansowym wsparciu organizacji pozarządowych i preferencje dla ogólnopolskich dużych organizacji, co wynika także z faktu, że samorządowe władze lokalne na poziomie gminy i powiatu nie mają ani możliwości prawnych ani finansowych na wspieranie inicjatyw obywatelskich na tym poziomie.

Przedmiotem mojego komunikatu ma być polski i unijny system edukacyjny dla osób niepełnosprawnych z chorobami narządu wzroku. Dane statystyczne i obserwacje jednoznacznie wskazują na fakt, że w Polsce takiego systemu nie ma. Mimo widocznych i po części już odczuwalnych starań Ministerstwa Edukacji i Sportu wskaźnik uczestnictwa dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powszechnym systemie edukacji (czy to w klasach integracyjnych, czy w szkolnictwie specjalnym) jest niewielki, a w przypadku osób ze schorzeniami narządu wzroku nie przekracza 2% młodzieży niepełnosprawnej biorącej udział w systemie. Odnosząc to do faktu, że w populacji niepełnosprawnych ogółem osoby niewidzące i słabowidzące stanowią ok. 15% widać, że dzieci i młodzież niewidząca i słabowidząca nie wykorzystuje –lub lepiej powiedzieć- nie ma możliwości uczestnictwa w procesie edukacji. A przecież wiadomo, że aby osoba niepełnosprawna zdobyła i utrzymała zatrudnienie po zakończeniu edukacji musi być wykształcona w najlepszym razie tak, jak sprawny konkurent na rynku pracy. Nie można nie dostrzegać zaangażowania i pomocy udzielanej niewidomym i słabowidzącym i/lub ich rodzinom przez organizacje pozarządowe – przede wszystkim Polski Związek Niewidomych – i przez środowiska związane z kościołami. Jednak stawiając diagnozę takiego stanu rzeczy należy stwierdzić, że kompleksowa rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej pochłania najwięcej środków finansowych w stosunku do innych niepełnosprawności i wymaga specjalistycznej opieki pedagogicznej i psychologicznej. Jak wspomniałem wyżej, budżet państwa jest napięty i nie ma możliwości realnego wsparcia w finansowaniu sprzętu rehabilitacyjnego oraz koniecznego oprzyrządowania dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Można spytać o środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Faktem jest, że Fundusz od 1994 roku wprowadzał i wprowadza programy nazywane w przeszłości celowymi, które po części odnoszą się do osób niepełnosprawnych ze schorzeniami narządu wzroku. Nie będę wymieniał tu nazw tych programów, z całą pewnością będą one tematem wystąpień na tej konferencji. Jednakże założeniem każdego z nich, odnoszącego się do indywidualnej osoby niepełnosprawnej ze schorzeniami wzroku jest to, że pomoc udzielana jest w formie pożyczki z wymaganymi jej zabezpieczeniami.

Z powyższej tezy wypływa główny wniosek, że z pożyczki (a zatem z zakupu koniecznego sprzętu rehabilitacyjnego i oprzyrządowania) korzystają dzieci i młodzież z chorobami narządu wzroku, które mają „bogaty” rodziców lub opiekunów, a ci z kolei muszą znaleźć odpowiednich żyrentów.

Dlatego też udział w takich programach sporadycznie biorą dzieci i młodzież ze środowisk małomiasteczkowych, wiejskich a także regionów dużego bezrobocia.

System szkoleń proponowany w programach, skierowany jest głównie nie na proces edukacji, lecz przygotowania do użytkowania danego sprzętu w systemie telepracy (znakomita forma zatrudniania osób niewidomych) i/lub samozatrudniania lub do przygotowania niepełnosprawnych do wejścia na otwarty rynek pracy. Należałoby w tym miejscu omówić także system wyboru ośrodków szkolenia niewidomych na specjalistycznym sprzęcie. Jednak, jak wspomniano wyżej, w praktyce ta forma nie uczestniczy w procesie edukacji, lecz przygotowania zawodowego. Nie jest więc tematem mojego komunikatu.

Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej a dokładnie Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych przygotowało założenia programu, który stał się częścią dokumentu

Sektorowy Program Operacyjny „Rozwój zasobów Ludzkich 2004-2006”. Dokument ten stał się kanwą do możliwości korzystania Polski od przyszłego roku ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Fundusz ten, największy ze wszystkich unijnych funduszy strukturalnych, pomaga w finansowaniu przedsięwzięć zgodnych z przyjętymi przez Unię zadaniami z szeroko rozumianej polityki społecznej.

W stosunku do problematyki osób niepełnosprawnych podmiotowo jest ona ujęta w działaniu 1.4. „Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”. Końcowym beneficjentem, (czyli w praktyce instytucją dzielącą środki) będzie PFRON. Działanie to sformułowane jest w szczegółach wyraźnie prozatrudnieniowo, lecz zgodnie z dyrektywami Unii, osoba niepełnosprawna wchodząca na wolny rynek pracy, musi być wykształcona lepiej niż jej sprawny konkurent. Zatem część środków EFS musi zostać przeznaczona na edukację.

Z obowiązku – i z przyjemnością – informuję, że na to zadanie przeznaczono 114,1 mln euro.

Omawiany dokument zawiera kilkadziesiąt działań (jak powyższe) dotyczących różnych sfer życia społecznego w Polsce, jednocześnie dotyczących całej społeczności. W dużej części działania te dotyczą edukacji. Przykładowo: „Społeczeństwo oparte na wiedzy”. Na te działania przeznaczono wiele set milionów euro. Końcowymi beneficjentami programów (tak jak w poprzednim działaniu był PFRON) będą najczęściej wojewódzkie urzędy pracy.

Niestety boję się, że tak, jak jest dziś, wnioski i aplikacje składane przez podmioty o środki z innych celów niż w/w 1.4. a dotyczące szeroko rozumianej niepełnosprawności, nie będą rozpatrywane z należytą uwagą i zrozumieniem. Może stać się tak dlatego, że decydenci mogą dochodzić do wniosku, iż niepełnosprawni mają „własne” działanie 1.4. i „nasze” pieniądze na ich zadania przeznaczone nie będą. Daj Boże, abym się mylił.

Zawodowo reprezentuję Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Zajmuję się tam aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych. Obiecuję Państwu w imieniu Dyrekcji WUP w Warszawie, że wnioski dotyczące edukacji, szkoleń oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, składane w naszym urzędzie, rozpatrywane będą na równi z innymi podmiotami. Więcej, w momencie uruchomienia procedur, zachęcać będziemy jak najszerszą grupę podmiotów do skorzystania z takiej możliwości uzyskania finansowej pomocy w realizacji swoich celów.

Na zakończenie chciałbym podzielić się z Państwem pewną historią. Od 6 lat obserwuję mieszkającą nieopodal mnie rodzinę, której jeden z synów jest dzieckiem autystycznym i w praktyce niewidzącym. Dzięki olbrzymiej pracy rodziców i przy pomocy PFRON uzyskał w formie pożyczki sprzęt komputerowy. Rodzina zauważyła przy pomocy pedagogów szkolnych, że chłopiec jest wyjątkowo utalentowany muzycznie. Umożliwiono mu naukę w podstawowej szkole muzycznej. Rodzice zakupili mu instrumenty. Chłopiec wspaniale gra na saksofonie, instrumentach klawiszowych i zdobył kwalifikacje w grze na organach. Gra na skrzypcach także nie jest mu obca. Zdał maturę w liceum integracyjnym.

W zeszłym roku ostatnie, ledwie i tak widzące oko zostało znów zaatakowane przez jaskrę. Aby utrzymać choć cień widzenia, rodzice musieli jechać z nim na operację do Düsseldorfu. Zatem musieli sprzedać już resztę dobytku.

W tym roku ten chłopiec zdawał na muzykologię na jedną z warszawskich publicznych uczelni. Kandydatów było ponad 250 na 7 miejsc. Mój bohater uzyskał 3 wynik i od października jest studentem.

Niestety, ta historia mogła mieć miejsce tylko, dlatego, że rodzice posiadali środki na jego rehabilitację. Wątpię, czy dziecko przykładowo bezrobotnych rodziców, miałoby taką szansę.

Wierzę jednak, że już niedługo historia, o której Państwu opowiedziałem, będzie codziennością wśród niepełnosprawnej młodzieży w ogóle, a niedowidzącej w szczególności.

**Nowoczesna szkoła dla dzieci niewidomych i słabowidzących
Stanisław Jakubowski (PFRON i Akademia Podlaska)**

W przyszłym roku minie 15 lat od dwóch wydarzeń, które uznać można za początek komputeryzacji środowiska niewidomych. Były to:

1. Rozpoczęcie modernizacji drukarni Polskiego Związku Niewidomych wydającej techniką komputerową zarówno teksty brailowskie, jak i w piśmie powiększonym (autorzy oprogramowania: Igor Busłowicz i Stanisław Jakubowski),
2. Opracowanie pierwszej w kraju, dostępnej dla indywidualnego użytkownika, mowy syntetycznej oraz programu typu Screen Reader pod nazwą ReadBoard (autorzy: Jan Grębecki i Marek Kalbarczyk).

W 1990 roku, po otrzymaniu dotacji z Ministerstwa Edukacji Narodowej, szkoły dla dzieci niewidomych i niedowidzących rozpoczęły organizowanie pierwszych pracowni informatycznych. Czy, podsumowując ten okres z perspektywy niemal 15-lat, możemy uznać stan z informatyzowania Ośrodków Szkolno-Wychowawczych dla dzieci z dysfunkcją wzroku za zadowalający?

Informatyka, a zwłaszcza ten jej obszar, który dotyczy osób z ograniczonymi (lub brakiem) możliwościami widzenia, zwana przeze mnie tyfloinformatyką, wymaga bardzo wysokich nakładów finansowych. Lecz, gdy przyjrzymy się, jakie ta dziedzina wiedzy i techniki daje możliwości wspomnianym osobom, dojdziemy zapewne do wniosku, że żadne nakłady na komputeryzację stanowisk nauki czy pracy, wykorzystywane przez osoby z dysfunkcją wzroku, nie są za wysokie. Oto bowiem dzięki użyciu komputera z syntezatorem mowy i programem czytającym informacje z ekranu (określanym mianem Screen Readera) osoba zupełnie pozbawiona wzroku może samodzielnie napisać i zredagować dowolne teksty i wydrukować je na zwykłej drukarce. Może też korespondować za pośrednictwem poczty elektronicznej ze wszystkimi, którzy posiadają adres elektroniczny. I wreszcie, może korzystać z największej biblioteki świata, jaką staje się Internet.

Z kolei skaner i program rozpoznający druk umożliwia osobom niewidomym i słabowidzącym samodzielne czytanie setek tysięcy książek.

Czy zatem jest przesadą stwierdzenie, że tyfloinformatyka, dając niewidomym narzędzie do pisanie i czytania zwykłego druku, w znacznym stopniu przywraca im wzrok?

Szkoły dla dzieci niewidomych i słabowidzących, dzięki znacznej dotacji z MENiS, stoją w przededniu kolejnego etapu komputeryzacji. Jest to dla nich szansa, aby, zamiast nadążać z trudem za szkołami masowymi w informatycznym wspomaganiu edukacji, przeszły do roli liderów, że jest to możliwe, niech świadczy działająca od niedawna internetowa biblioteka Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych w Łaskach.

Poniżej zamieszczam kilka propozycji takich działań, które mogą rozszerzyć możliwości edukacyjne dzieci i młodzieży z dysfunkcją wzroku, czyniąc jednocześnie nasze ośrodki szkołami nowoczesnymi.

1. Przyjęcie w polskim prawie autorskim obowiązującej normy, że wszystkie podręczniki szkolne i akademickie na życzenie osoby niewidomej lub szkoły, w której się ona kształci, mogą być dla niej dostępne w wersji elektronicznej.
2. Przyjęcie w praktyce dydaktycznej zasady, aby wszystko, co tworzą dla uczniów nauczyciele, a także sami uczniowie, miało postać cyfrową, tj. taką, którą można utrwalić na nośnikach danych.
3. Tworzenie wewnętrznych bibliotek cyfrowych (działających na zasadzie Internetu) we wszystkich ośrodkach szkolnych dla dzieci z wadą wzroku, które m.in. zawierałyby podręczniki i książki, nagrania ważniejszych lekcji, sluchowiska i inne audycje radiowe, filmy z dodatkową ścieżką opisującą obraz (tzw. tylofilmy), najlepsze wypracowania uczniowskie.
4. Szczególną troską otoczyć uczniów niewidomych, zapewniając im możliwość posługiwania się w

naucze nowoczesnymi urządzeniami brajlowskimi: przenośnymi notatnikami elektronicznymi, monitorami i drukarkami brajlowskimi.

5. Zorganizowanie współpracy w zakresie wymiany informacji i zasobów elektronicznych pomiędzy ośrodkami szkolnymi dla dzieci z dysfunkcją wzroku, a także z tymi szkołami masowymi, w kraju i za granicą, które w tym zakresie prezentują odpowiedni poziom.

6. Stała modernizacja ośrodków szkolnych dla dzieci z dysfunkcją wzroku i przygotowanie ich do roli centrów wspomagających nauczycieli i uczniów w realizacji idei nauczania integracyjnego na terenie całego kraju.

Techniki komputerowe w nauczaniu integracyjnym

Mgr Joanna Witzak-Nowotna, APS im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

W ostatnich latach do ogólnodostępnych szkół podstawowych uczęszcza średnio trzykrotnie więcej dzieci z dysfunkcją wzroku niż do szkół w ośrodkach szkolno-wychowawczych. Dzieci te wielokrotnie pozbawione były specjalistycznej opieki i wsparcia w szkole, mimo najlepszych chęci ze strony ich nauczycieli. Zresztą sami nauczyciele, na których opinii wielokrotnie opierano ocenę systemu integracyjnego, uzależniali skuteczność jego funkcjonowania od zasadniczych zmian organizacyjnych.

Podczas edukacji początkowej wszystkie dzieci, także słabowidzące, nabywają umiejętności określone w podstawie programowej. W pierwszej klasie uczą się czytać i pisać. Od tego, w jakim stopniu opanują te umiejętności, w dużej mierze zależy dalszy przebieg ich nauki. Badania dowiodły, że dzieci słabowidzące głoskują, czytają i piszą słabiej niż ich widzący w normie rówieśnicy, w związku z tym potrzebują znacznego wsparcia podczas nabywania tych umiejętności. Takiego wsparcia udzielić może tyflopedał lub odpowiednio przygotowany nauczyciel.

W roku szkolnym 2001/2002 przeprowadzono ogólnopolskie badanie, dotyczące słabowidzących dzieci, uczących się w pierwszych klasach w szkołach ogólnodostępnych. Zastosowano eksperymentalne indywidualne programy, których celem było wspieranie słabowidzącego dziecka i jego nauczyciela podczas nauki w pierwszej klasie. Szczególny nacisk położono na umiejętności związane z pisanem i odczytywaniem liter i cyfr: prawidłowe ich rozpoznawanie, pisanie z zachowaniem właściwego kierunku, bez odrywania ręki oraz bez popełniania błędów graficznych, prawidłowe odczytywanie napisanych przez siebie znaków oraz prawidłowe łączenie ze sobą liter pisanych.

Programy realizowano we współpracy z nauczycielami. Bardzo ważnym elementem strategii współpracy była strona internetowa i kontakt przez pocztę elektroniczną. Badanie wykazało skuteczność takiego sposobu wspierania słabowidzących dzieci.

Nowoczesne czytelnictwo niewidomych – wyzwanie dla integracji

Dr Danuta Gorajewska, APS im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Dążąc do zagwarantowania osobom niepełnosprawnym wzrokowo możliwie wszechstronnego rozwoju, ciągle poszukiwano nowych form kształcenia i usprawniania. Wśród powszechnie podkreślanych problemów związanych z edukacją uczniów niewidomych, na główny plan wysuwały się zwykle dwie kwestie: ograniczony dostęp do informacji oraz integracja.

Rozwój nowych technologii i specjalistycznego oprzyrządowania znacznie ułatwił sprostanie wspomnianym wyzwaniom. Wybór między książką czarnodrukową czy publikacjami brajlowskimi, został poszerzony o formy audialne i tekstowe na nośnikach elektronicznych. Czytelnictwo osób

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

niewidomych od czasu wynalezienia przez L. Braille'a wypukłego pisma punkowego uległo znaczącym przemianom. Tym samym możliwość zdobywania wiedzy przez osoby niewidome znacznie wzrosła. Dynamiczny rozwój alternatywnych form zapisu informacji sprawił, że osobom niepełnosprawnym wzrokowo dano możliwość samodzielnego dostępu do informacji.

Pojawieniu się, wraz z nowymi formami książek, szansy na zwiększenie integracji niewidomych coraz częściej zaczyna towarzyszyć refleksja. Czy niewidoma młodzież czuje się przygotowana przez szkołę do korzystania z nowych technologii w docieraniu do słowa pisanego? Z jakich źródeł informacji najchętniej korzysta? Jakie trudności towarzyszą przełamywaniu przez nią bariery w dostępie do informacji? Jakie wyzwania stoją przed edukacją osób niewidomych?

Próbą odpowiedzi na postawione pytania są opinie niewidomych uczniów kształcących się w szkołach średnich na temat nowoczesnego czytelnictwa.

Nowoczesne czytelnictwo niewidomych – praktyczne rozwiązania

Piotr Brzoza

Internetowa biblioteka książek multimedialnych dla osób niewidomych, polska książka mówiona w standardzie DAISY

Osoby niepełnosprawne wzrokowo mają ograniczony dostęp do materiałów drukowanych: książek, czasopism, gazet. Tylko niewielka część drukowanych książek i magazynów jest publikowana w formie dostępnej dla tej grupy czytelników: książki brajlowskie, książki mówione nagrane na kasetach. Spowodowane to jest wysokimi kosztami przygotowania i wydania takich materiałów. Książki brajlowskie lub mówione są dostępne po wielu miesiącach od ich wydania w druku. Niepełnosprawni czytelnicy wypożyczają dostępne książki i czasopisma ze specjalnych bibliotek dla niewidomych.

Komputery wraz z oprogramowaniem wspomagającym takim, jak lupa ekranowa, program odczytu ekranu, mówiąca przeglądarka WWW, umożliwiają niepełnosprawnym użytkownikom niezależny dostęp do informacji. Coraz więcej bibliotek publicznych udostępnia katalogi w Internecie. Umożliwia to również niepełnosprawnym czytelnikom przeszukiwanie magazynów książek, przeglądanie informacji o znalezionych publikacjach i zamawianie ich. Zależy to jednak od dostępności serwisów WWW bibliotek dla osób niepełnosprawnych wzrokowo. Ponadto biblioteki te oferują głównie publikacje w postaci papierowej, które można zamówić przez Internet. Niepełnosprawny użytkownik musi we własnym zakresie dostosować taką książkę do swojej percepcji (skanowanie, rozpoznanie tekstu, odczyt głosowy bądź dostosowanie rodzaju prezentacji wizualnej).

Przeprowadziliśmy badanie dostępności dla osób niepełnosprawnych systemów bibliotecznych, używanych w polskich bibliotekach publicznych i akademickich. Niestety obsługa ich jest co najmniej problematyczna. W związku z tym zauważyliśmy potrzebę stworzenia systemu bibliotecznego, który uwzględniałby również potrzeby osób niepełnosprawnych. Wynikiem tych prac jest system biblioteczny opracowany w Instytucie Informatyki Politechniki Śląskiej wspólnie z ośrodkiem dla niewidomych w Laskach.

System udostępnia publikacje cyfrowe i multimedialne: teksty, obrazy, książki mówione, filmy – w postaci przystosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych wzrokowo. Czytelnik korzystając ze standardowej przeglądarki WWW i oprogramowania wspomagającego, może przeszukiwać katalogi, zamawiać publikacje na dyskach CD/DVD, bądź przeglądać udostępnione publikacje „on-line”. Wszystkie te funkcje przygotowano w formie przyjaznej dla osób niepełnosprawnych.

Opracowany system biblioteczny został wdrożony w bibliotece ośrodka szkolnego dla

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa
Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa
tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

niewidomych w Laskach i jest dostępny poprzez Internet dla osób niepełnosprawnych w Polsce. Strona główna biblioteki: <http://biblioteka.laski.edu.pl>. Aktualnie biblioteka w Laskach rozpoczęła współpracę z Polską Biblioteką Internetową prowadzoną przez departament społeczeństwa informacyjnego KBN.

Strona główna biblioteki

Na świecie działa w chwili obecnej kilka tego typu bibliotek m. in. w: Australii, USA, Japonii, Kanadzie, Austrii, Niemczech, Holandii, Francji, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Słowacji. System był prezentowany na konferencjach: Technologia i Osoby Niepełnosprawne (Los Angeles 2003), DAISY (Amsterdam 2003), Techshare (Birmingham 2002), gdzie spotkał się z pozytywnym przyjęciem.

Opracowany przez międzynarodowe konsorcjum standard książek mówionych DAISY, pozwala na tworzenie publikacji prezentujących treść w postaci zsynchronizowanego: tekstu grafiki i mowy. Dostępne na rynku programowe przeglądarki i przenośne odtwarzacze zapewniają wygodną nawigację po stronach, rozdziałach – likwidując problemy z dostępem do wybranych fragmentów utworu. Na świecie dostępnych jest już ponad 40.000 książek w tym formacie (stan na 21 X 2003). W ramach prac poświęconych komputerowemu wspomaganiu osób niepełnosprawnych, w naszym instytucie przygotowaliśmy pierwszą polską książkę w formacie DAISY dla ośrodka niewidomych w Laskach – „W pustyni i w puszczy”. Będzie ona dostępna w systemie bibliotecznym w Laskach, zaprezentujemy ją również w trakcie konferencji. Zainteresowanych czytelników pragniemy skierować do biblioteki w Laskach, gdzie mogą otrzymać książkę wraz z darmową programową przeglądarką DAISY – TPB Reader.

Dodatkowe informacje: <http://rose.iinf.polsl.gliwice.pl/iddw>.

Wkład Polski w rehabilitację inwalidów wzroku: synteзаторы mowy produkowane w Polsce i mówiące po polsku Jacek Zadrozny, PZN

1. Podział synteзаторów mowy na sprzętowe i programowe. Różnice, zalety i wady. Sposoby ich wykorzystania. Działanie w różnych systemach operacyjnych.
2. Omówienie synteзаторów pod kątem sposobu ich użytkowania, ich podział na rehabilitacyjne, czytające i usługowe. Sposoby zastosowania syntezy mowy w różnych dziedzinach życia. Współpraca z oprogramowaniem udźwiękawiającym, systemy informujące, automaty do czytania książek.
3. Omówienie dostępnych w Polsce synteзаторów mowy. Urządzenia wykorzystujące polską syntezę mowy.
4. Omówienie rozwiązań alternatywnych, w tym darmowych. Synteзаторы nieznane, używane w systemach unixowych. Synteзаторы darmowe i sposoby ich wykorzystania. Projekty międzynarodowe. Spis synteзаторów mowy z adresami stron internetowych:
 1. Apollo II - www.dolphinuk.co.uk
 2. Blazie Engineering - www.freedomscientific.com
 3. SMP-4 (Kajetek) - www.ece.w.pl
 4. SPEAK - www.altix.pl
 5. SynTalk - www.neurosoft.com.pl
 6. Spiker - www.ivo.pl

7. IVAN - www.ivo.pl
8. RealSpeak - www.scansoft.com/realspeak/
9. Festival - www.cstr.ed.ac.uk/projects/festival/
10. Mbrola - tcts.fpms.ac.be/synthesis/mbrola.html
11. Elan TTS - www.elanspeech.com
12. Java Free TTS - freetts.sourceforge.net

Nowe Systemy Informatyczne dla Niewidomych Dr Włodzimierz Wysocki, Instytut Podstaw Informatyki PAN

W burzliwie rozwijających się dziedzinach inżynierskich, do których należy informatyka, badania naukowe są utożsamiane z szeroko rozumianą wynalazczością, czyli tworzeniem nowej jakości technicznej lub cywilizacyjnej. Scenariusz takich badań jest oparty na wiedzy teoretycznej i faktograficznej oraz doświadczeniach praktycznych. Na tej podstawie wysuwane są hipotezy dotyczące sposobów usunięcia wad w istniejącej rzeczywistości, wprowadzenia do tej rzeczywistości nowych jakości, lub rozszerzenia strefy zastosowań już rozpoznanych wynalazków.

Ten klasyczny scenariusz badań inżynierskich był realizowany w ostatnich dwóch latach w projekcie badawczym System TRANSLATOR i również będzie realizowany w ciągu najbliższych dwóch lat w nowym projekcie badawczym System HOMER. Konieczność podjętych badań zrodziła się z konkretnej potrzeby społecznej związanej z inwalidami wzroku, dla których komputeryzacja jest istotnym wspomaganie. Potrzeba stworzenia programu i technologii umożliwiającej przejście z formatów programów TeX i LaTeX na formaty brajlowskie oraz przejście z formatów brajlowskich na formaty typograficzne jest niezwykle ważna.

W Instytucie Podstaw Informatyki Polskiej Akademii Nauk w latach: 2000-2002 był realizowany projekt badawczy *System TRANSLATOR – do przetwarzania zbiorów wejściowych programów LaTeX oraz TeX na ich reprezentacje w systemie pisma punktowego dla niewidomych a także na ich słowne reprezentacje wypowiadane przez syntezytor mowy*. Projekt zajął na konkursie w Komitecie Badań Naukowych pierwsze miejsce i był współfinansowany w trzydziestu procentach przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wytworzone oprogramowanie Systemu TRANSLATOR umożliwia osobom niewidomym dostęp do informacji naukowej zapisanej w języku polskim i angielskim, a zgromadzonej na nośnikach cyfrowych w postaci zbiorów wejściowych Programów TeX i LaTeX oraz samodzielne pisanie, a następnie drukowanie rozmaitych dokumentów, zawierających wyrażenia matematyczne o dowolnym stopniu złożoności. Przetworzone przez System TRANSLATOR zbiory wejściowe mają postać brajlowską lub wypowiadaną (lektorską). Warto zaznaczyć, że prawdopodobnie osiągnięto tutaj maksymalne zbliżenie wypowiadanego tekstu matematycznego przez syntezytor mowy, do głośnego odczytywania tego samego tekstu przez lektora.

System TRANSLATOR można wykorzystać do wydawania, przy stosunkowo niewielkich nakładach finansowych, podręczników szkolnych i specjalistycznych książek, pisanych przy użyciu aparatu matematycznego, w całkowicie nowatorskiej formie. Chodzi tutaj o tłoczenie płyt kompaktowych zawierających wydawnictwa w trzech postaciach: typograficznej, brajlowskiej oraz wypowiadanej. Wówczas zainteresowani mogą wydrukować dla siebie odpowiednie fragmenty tekstu na brajlowskiej drukarce komputerowej lub odczytywać go na tak zwanej linii brajlowskiej (monitorze brajlowskim). Najbardziej leniwi mogą odczytać go za pośrednictwem syntezytora mowy.

Przeprowadzona przez wykonawców projektu kalkulacja kosztów związanych z wydaniem na płycie kompaktowej na przykład podręcznika do matematyki dla klasy licealnej pokazuje, że koszt

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa
Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa
tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

takiej publikacji w nakładzie pięciuset egzemplarzy na pewno nie przekroczy kwoty piętnastu tysięcy złotych. Kalkulacja była przeprowadzona przy założeniu, że książka ma około trzystu stron, zawiera pięćdziesiąt rysunków i wymaga adaptacji dla potrzeb osób niewidomych. Koszt będzie dużo niższy w przypadku, gdy książka jest zapisana na nośniku cyfrowym przy użyciu Programu TeX lub LaTeX. Warto zaznaczyć, że koszty związane z tradycyjnym sposobem wydania przykładowej książki pismem Braille'a, w nakładzie dwudziestu pięciu egzemplarzy na pewno przekroczyłyby kwotę sześćdziesięciu tysięcy złotych.

Do tej pory System TRANSLATOR został zaprezentowany na trzech konferencjach krajowych. Wkrótce będzie przedstawiony w Szwecji, Szwajcarii, Stanach Zjednoczonych i Australii.

W okresie od 25 września roku 2003 do 25 września roku 2005 w Instytucie Podstaw Informatyki PAN będzie realizowany nowy projekt badawczy *System HOMER – do konwersji formatów brajlowskich na postać druku typograficznego*. System ten będzie przetwarzał dokumenty napisane przez niewidomych w Systemie Braille'a na postać zrozumiałą dla osób widzących. Przedstawimy najbardziej typowe, jak się wydaje, zastosowanie nowego systemu. Przypuśćmy, że w pewnej klasie szkoły licealnej odbywa się sprawdzian na przykład z matematyki. Uczniowie otrzymują od nauczyciela zadania na kartkach, a uczeń niewidomy dyskietkę zawierającą te same zadania napisane przy użyciu Programu LaTeX lub TeX. Wczytanie zawartości dyskietki do notatnika brajlowskiego i uruchomienie Systemu TRANSLATOR umożliwia uczniowi odczytanie zadań w postaci pisma punktowego. Uruchomienie Systemu HOMER pozwoli na zapisanie również w postaci pisma punktowego wszystkich potrzebnych szczegółów rozwiązań. Następnie jądro Systemu przetworzy rozwiązania (brajlowski zbiór wejściowy) na zbiór wejściowy programu LaTeX. Po czym niewidomy uczeń wręczy nauczycielowi dyskietkę z otrzymanym zbiorem wynikowym, a ten po przetworzeniu zbioru programem LaTeX, może już przystąpić do czytania rozwiązań.

Instytut Podstaw Informatyki PAN zabiega o pozyskanie dodatkowych środków finansowych na opracowanie wersji dystrybucyjnych systemów: TRANSLATOR oraz HOMER. Jeśli działania te zakończą się powodzeniem, będzie to oznaczać, że za dwa lata niewidomi użytkownicy otrzymają oba oprogramowania na światowym poziomie wraz z rozbudowanymi interaktywnymi tutorialami systemów: TRANSLATOR i HOMER.

FREEDOM SCIENTIFIC Urządzenia i oprogramowanie godne marzeń

Firma Freedom Scientific jest wiodącym w świecie wytwórcą produktów przeznaczonych dla inwalidów wzroku, stworzonych dla szkół specjalnych i osób z trudnościami w nauce. Jest znana w Polsce od kilku lat, ale trzeba przypomnieć jej poprzedników. Polscy niewidomi pamiętają firmę Blazie Engineering, która weszła w skład Freedom Scientific, a która od lat osiemdziesiątych zaopatrywała niewidomych w świetne mówiące i brajlowskie notatniki. Freedom Scientific przejęła tę firmę i jej produkty. W ten sposób sprzedaż tych notatników jest kontynuowana. Jest to bardzo ważne dla naszego środowiska, gdyż są to jedyne całkowicie spolszczone notatniki na świecie. Nie tylko ich syntezator mówi po polsku, ale też polskie znaki "widzimy" na brajlowskim wyświetlaczu. Urządzenia mają w stu procentach spolszczony interfejs. Firma Freedom Scientific wypuściła na rynek nowe serie notatników: 2000, Milenium i Pac Mate.

Najnowszy hit to notatnik Pac Mate, który jest adaptacją zwykłego notatnika Ipaq. Pac Mate jest większy, zawiera specjalnie duże akumulatorki, by niewidomy mógł na nim pracować około 20 godzin. Są dwa modele notatnika: QX400 z klawiaturą typu notebook i BX400 z klawiaturą brajlowskiej maszyny do pisania. Pac Mate można kupić wraz z brajlowskim wyświetlaczem 20- lub 40-znakowym. Wtedy Pac Mate przybiera nieco zmienione nazwy: BX420 i BX440 oraz QX420 i

QX440.

W latach dziewięćdziesiątych firma Henter-Joyce stworzyła najlepszy na świecie program udźwiękawiający system operacyjny Windows o nazwie Jaws. To kolejny element tworzący firmę Freedom Scientific. W bieżącym roku mamy następną wersję Jaws'a, która łamie kolejne bariery. Połączenie dwóch wymienionych członów z tak świetnymi produktami było świetnym posunięciem. Teraz niewidomi na całym świecie marzą o notatniku i programie Jaws.

Oferta jest coraz bogatsza. Znajdujemy w niej profesjonalny program powiększający obraz Magic, tani i prosty program dający niewidomym dostęp do Internetu oraz udźwiękawiający ważniejsze windowsowskie aplikacje o nazwie Okno na Świat a także świetne brajlowskie monitory Focus.

Mówiące i brajlowskie notatniki

Firma oferuje w tej chwili notatniki trzech serii: 2000, Milenium i Pac Mate. Dwie pierwsze są oparte na specyficznym systemie operacyjnym. Realizują następujące funkcje:

- inżynierski kalkulator,
- zegar, stoper, timer, terminarz, kalendarz,
- wygodny edytor, dużo pamięci operacyjnej i dodatkowej,
- są samodzielnie działającymi notatnikami, a po podłączeniu do komputera brajlowskimi monitorami. Są dostępne następujące modele: wyłącznie mówiący z brajlowską klawiaturą Braille'n Speak, z klawiaturą komputerową Type'n Speak, brajlowskie z wyświetlaczem 18- 20- lub 40-znakowym Braille Lite lub Type Lite.

Seria PAC Mate

Jest to pierwsze w świecie urządzenie umożliwiające inwalidom wzroku pracę z programami pakietu Pocket PC. Dostępne są same notatniki, albo oferowane razem z brajlowskimi monitorami 20- lub 40-znakowymi. Tak jak poprzednie serie notatników Pac Mate mogą być wyposażone w klawiaturę brajlowskiej maszyny do pisania lub klawiaturę komputerową. Umożliwiają dostęp do powszechnie używanych aplikacji Windowsowych w wersji Pocket PC, surfowanie po Internecie i korzystanie z poczty elektronicznej. Oto kilka szczegółów o Pac Mate.

Cechy standardowe:

Procesor: Xscale 400MHz, pamięć: 64MB RAM, 32MB flash ROM,
W komplecie: akumulatory litowo-polimerowe, ładowarka/zasilacz 12V,
torba do przenoszenia z paskiem naramiennym.

Urządzenia wejścia:

W notatniku QX400 klawiatura 88-klawiszowa, w notatniku

BX400 klawiatura ośmiopunktowa ze spacją, 8 klawiszy funkcyjnych i kursory

W obu notatnikach jest możliwość nagrywania głosu z wykorzystaniem wewnętrznego mikrofonu lub dołączeniem zewnętrznego.

Wejścia/wyjścia:

USB On-the-Go zgodne z USB 2.0, port podczerwieni, dwa gniazda CompactFlash II,
głośnik, mikrofon, gniazdo słuchawkowe i gniazdo do przyłączenia zewnętrznego mikrofonu.

Jest dwukanałowa karta dźwiękowa umożliwiająca jednocześnie
słuchanie syntezatora i plików audio.

Zasilanie:

UNIA POMOCY NIEPEŁNOSPRAWNYM

UNION TO HELP THE DISABLED

baterie litowo-polimerowe o pojemności 6600 mAH,
uniwersalny zasilacz 100-240VAC.

Oprogramowanie fabrycznie zainstalowane w notatniku:
Microsoft Windows CE.net 4.2 z PocketPC 2003,
Program odczytu ekranu JAWS,
notatnik, kalendarz, zarządzanie kontaktami i zadaniami,
nagrywarka głosu, program obsługi poczty elektronicznej,
kieszonkowy Internet Explorer, Word i Excel, eksplorator plików,
Windows Media Player 9 dla Pocket PC.

Oprogramowanie dodatkowe firmy Freedom Scientific:

W notatniku są zainstalowane specjalne wersje edytora i kalkulatora inżynierskiego - FSEdit i FSCalc oraz oprogramowanie stopera.

Synteza mowy:

Użytkownicy mogą korzystać z syntezy Speak firmy Altix, mówiącego po polsku i Eloquence mówiącego w językach zachodnich.

Oprogramowanie nagrane na dołączonym CD:

Są tam: Microsoft ActiveSync 3.7 do łączenia notatnika z komputerem, Outlook 2002 (e-mail, kalendarz, kontakty i zadania).

Oprogramowanie dodatkowe, które można dokupić w firmie Freedom:

Daisy player zarówno dla tradycyjnego Windows jak i Pocket PC,

Destinator - program wraz z urządzeniem GPS,

ScanTalker - baza produktów na karcie,

CompactFlash oraz urządzenie do odczytu kodów paskowych niestety na razie do zastosowania tylko w Ameryce.

Dodatkowe akcesoria i oprogramowanie:

Modem, karta sieciowa, sieć bezprzewodowa w postaci karty CompactFlash II.

Brail:

Pac Mate integruje się z monitorami brajlowskimi zaprojektowanymi specjalnie dla tych notatników w jedno urządzenie, dzięki zastosowaniu rozwiązania polegającego na dokowaniu małego monitorka w środku obudowy notatnika. Można dok zasłonić specjalną wkładką, by nawet bez brajlowskiego monitorka notatnik był kształtny.

JAWS - wersja 5

Jaws udźwiękawia system Windows i wszystkie jego tekstowe aplikacje. Jest uważany za najlepszy w swojej kategorii program na świecie. W wielu krajach jest jedyny na rynku. Dysponuje sterownikami do brajlowskich monitorów i notatników, dzięki czemu również ubrajlawia komputer. Na wystawie prezentowana jest najnowsza wersja Jawsa - 5. Ma ona mnóstwo nowych cech i funkcji, które dokładają się do i tak najbardziej rozbudowanego programu w tej dziedzinie. Wśród wielu kluczowych nowości są znaczniki oraz menadżer mowy i dźwięków. Oba te narzędzia zwiększają obszar zastosowań JAWS'a w domu, szkole i pracy. Specjalne znaczniki umożliwiają ulepszoną

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

nawigację na stronach internetowych i dokumentach wykorzystujących technologię wirtualnego kursora. Za pomocą prostego interfejsu można posługiwać się stałymi i tymczasowymi znacznikami, jak również przekazywać je od jednego użytkownika do drugiego.

Nowy menadżer mowy i dźwięków jest jedyny w swoim rodzaju. Dzięki niemu można wpływać na to, jak jest odczytywana informacja kontekstowa. Na przykład JAWS może przeczytać wytłuszczony tekst innym głosem. Może poinformować, że tekst pisany jest kursywą, w innym kolorze lub jest podkreślony. Można zróżnicować głosy dla wypowiadania kolejnych elementów okienek dialogowych, tekstu pisanego wielkimi literami lub wciętego.

Program Okno na Świat

To bardzo poręczny i tani produkt dla niewidomych, którzy używają jedynie standardowych aplikacji działających pod systemem Windows. Jego głównym celem jest udźwiękowanie Internetu i poczty elektronicznej, co wykonuje z precyzją Jaws'a. Udźwiękawia systemowe okienka i menu, proste edytory, odczytywanie plików tekstowych łącznie z plikami PDF.

Magic

To ciekawy program powiększający obraz. Nie ustępuje merytorycznie innym programom tej kategorii, jest jednak znacznie tańszy. Niedowidzący użytkownicy komputerów mogą liczyć na dwie jego wersje: zwykłą i udźwiękowaną - Magic Plus.

Brajlowskie monitory

Mamy do czynienia z najnowszymi wynalazkami tej firmy. Są wśród nich profesjonalne monitory Focus, niemające sobie równych oraz seria małych i lekkich monitorów, które mogą być wykorzystywane do ubrajlowienia zarówno komputerów PC, jak i notatników Pac Mate. Focusy są wyposażone w brajlowskie linijki o 44, 70 i 84 znakach. Monitory Pac Mate mogą mieć 20 lub 40 znaków. Monitorki Pacmate są proste, natomiast Focusy oferują niebywale szeroką gamę komend. Są bowiem wyposażone w dodatkową brajlowską klawiaturę z ośmioma klawiszami i spacją przypominającą klawiaturę notatników Braille Lite i Pacmate. Na takiej klawiaturze możemy wciskać tak zwane akordy komend, czyli klawisze brajlowskich liter razem z klawiszem spacji.

Obok spacji są dwa klawisze dodatkowe - kontrolne, które służą do wydawania kolejnych komend. Prawy klawisz dodatkowy zastępuje komputerowy Insert, a lewy CTRL lub Alt. Dzięki tym rozwiązaniom użytkownik może wydawać komendy jawsowe, windowsowe i Braille Lite'owe. Dla tych, którzy używali ich wcześniej jest to doskonałe narzędzie, które nie wymaga dodatkowej nauki i oferuje setki komend.

Z konkretnymi pytaniami i zamówieniami należy się kierować do przedstawiciela firmy Freedom Scientific na Polskę - firmy Altix sp. z o.o.

TIEMAN BV

Profesjonalne urządzenia elektroniczne dla niewidomych i słabowidzących

Tieman i związane z nim przedsiębiorstwa są największą na świecie grupą producentów i sprzedawców elektronicznego sprzętu dla niewidomych i słabowidzących. Grupa Tiemana może pochwalić się ponad 25 latami rozwoju. Kilkanaście tysięcy użytkowników naszych produktów na całym świecie korzysta każdego dnia z efektów naszej pracy. Grupa Tiemana jest reprezentowana na całym świecie przez wielu dystrybutorów i ma własne biura ulokowane w Holandii, Stanach

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

Zjednoczonych, Kanadzie, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Belgii. Główne nasze biuro mieści się Rockanje w Holandii.

Podczas REHACare 2003 w Düsseldorfie zaprezentowaliśmy nowy model elektronicznego powiększalnika Twinkle. Ten nowoczesny powiększalnik jest dostępny w różnych wersjach i z wieloma opcjami. Mamy do zaoferowania model stacjonarny, taki, który jest wyposażony we własny 17-calowy monitor i komputerowy, który korzysta z monitora komputerowego po podłączeniu pomiędzy ten monitor, a jednostkę centralną. Powiększalniki to w naszej opinii urządzenia lektorskie. Ułatwiają czytanie osobom słabowidzącym. Powiększają obraz od 3 do ponad 40-krotnie. Pełnią rolę lektorów pomagających w czytaniu tekstu. Zapraszamy do obejrzenia tych urządzeń na prezentacjach naszego przedstawiciela w Polsce - Altix sp. z o.o.

Produkujemy również przenośny powiększalnik - **Traveller**. Traveller działa na baterie, jest kolorowym elektronicznym powiększalnikiem o zmiennym powiększeniu obrazu wyświetlanym na własnym ciekłokrystalicznym ekranie. Został zaprojektowany w taki sposób, by maksymalnie ułatwić używanie go w podróży. Wewnętrzne baterie uniezależniają go od sieci elektrycznej. Weź go ze sobą wszędzie, gdziekolwiek się wybierasz i używaj. Pomoże ci w sklepie, bibliotece, a nawet w środkach masowego transportu. Jesteśmy dumni mogąc prezentować Traveller na naszych pokazach. Jeszcze większa satysfakcja wynika z faktu, iż nasze powiększalniki są we wszystkich polskich szkołach dla niewidomych i słabowidzących.

Produkujemy również **Braille Voyager**, znakomity brajlowski monitor, który umożliwia niewidomym dostęp do komputera bez jakichkolwiek ograniczeń. Dzięki tego rodzaju urządzeniom niewidomi użytkownicy uzyskują maksimum niezależności i możliwość brania udziału w życiu i pracy w społeczeństwie informacyjnym. Braille Voyager cieszy się uznaniem na całym świecie. Jest bardzo profesjonalny, mały, lekki, wygodny i pewny w działaniu. Jest wyposażony w 44- lub 70-znakowy brajlowski wyświetlacz.

Adres strony internetowej firmy: www.tieman.nl

HANDY TECH

Świat brajlowskich urządzeń

Jesteśmy dumni mogąc się pochwalić ponad 25-letnią historią naszej firmy. Wszystko się zaczęło, gdy powstała firma Schönherr w roku 1975. Wynalazek brajlowskich modułów, inż. Schönherr'a był niezbędny dla wyprodukowania brajlowskich monitorów, które dają niewidomym dostęp do informacji.

Handy Tech Elektronik GmbH powstał na bazie firmy Blista EHG w roku 1994. Blista EHG była organizacją non-profit, która działała w ramach "Blindenstudienanstalt" w Marburgu w Niemczech. Nasza załoga wzrosła od tamtych czasów z 9 osób w 1994 do 47 aktualnie.

Naszą misją jest tworzenie innowacyjnych rozwiązań, które ułatwiają życie niewidomym i słabowidzącym. Ważne miejsce w naszej filozofii zajmuje nie tylko praca dla niepełnosprawnych, ale również praca z nimi. Zatrudnianie niewidomych i słabowidzących jest istotne dla nas wszystkich, dla całego naszego zespołu.

Nasz System Zarządzania Jakością zdobył certyfikat ISO 9001: 2000, by zadowolić klientów firmy. Głównymi naszymi produktami są brajlowskie urządzenia wyjściowe, które konwertują informacje wyświetlane na ekranie na postać dotykową. Dzięki tym urządzeniom, zwanym brajlowskimi monitorami, niewidomi mają dostęp do świata komputerów.

1 Modular Professional

Optymalny, ergonomiczny brajlowski monitor służący do wyposażenia profesjonalnych stanowisk pracy.

2Braille Star 80 i 40

Świetny brajlowski monitor np. do notebooka z funkcjami notatnika

3Braille Wave

Kompaktowy brajlowski monitor wzbogacony o funkcje notatnika

4Braillino

Brajlowski notatnik, który może być podłączony do standardowego telefonu komórkowego

5Graphic Window Professional (GWP)

Jedyne w swoim rodzaju urządzenie na świecie, które daje dostęp do grafiki prezentowanej na komputerowym ekranie. Na specjalnym wyświetlaczu zbudowanym z 16 rzędów i 24 kolumn punktów, które chowają się, gdy odpowiadające im piksele na ekranie są w kolorze tła i wychylają się do góry w przeciwnym przypadku, niewidomi mogą "obejrzeć" uwypuklony obraz prezentowany przez komputerową aplikację. Stwarza to niebywałą możliwość poznania świata ludzi widzących.

6Bookworm - Mól Książkowy

Pierwsza na świecie elektroniczna "książka" z brajlowskim wyświetlaczem dla niewidomych, która może również pełnić funkcję brajlowskiego monitora komputerowego.

Oferujemy kompletnie wyposażone stanowiska komputerowe dla niewidomych i słabowidzących, włączając w to instalację i szkolenie na stworzonym stanowisku pracy.

Szczegółowe informacje o nas i naszych produktach można zdobyć na stronie internetowej pod adresem:

www.handytech.de Są tam zarówno informacje w języku niemieckim, jak i angielskim.

ALTIX SP. Z O. O.

Firma niewidomych dla niewidomych o największych w Polsce tradycjach

Altix jest przodującą na polskim rynku firmą komputerową zajmującą się wykorzystaniem technologii informatycznej dla nowoczesnej rehabilitacji inwalidów wzroku. Od 14 lat jesteśmy pionierami w wielu związanych z tym dziedzinach. Z równym zainteresowaniem zajmujemy się niewidomymi, jak i słabowidzącymi. Staramy się dla każdego znaleźć optymalną ścieżkę rozwoju uznając, że gdy medycyna nie jest w stanie pomóc, pozostaje wykorzystanie dobrodziejstw nowoczesnej rehabilitacji, elektroniki i informatyki dla ułatwienia tym osobom nauki, pracy i życia. Oferując swoje doświadczenie i produkty dążymy do najważniejszego celu stawianego przed nami wszystkimi: by inwalidzi wzroku mogli żyć normalnie i by ich szanse były zrównane z innymi, by mogli skutecznie się uczyć, znaleźć pracę i założyć rodzinę. Niewidomi wtopieni w integracyjne społeczności przestają pamiętać o kłopotach ze wzrokiem i wykorzystują swoje naturalne zdolności. Altix oferuje programy i urządzenia w trzech kategoriach: produkty brajlowskie, udźwiękowione i powiększające obraz. Jesteśmy przedstawicielami najlepszych w tej dziedzinie firm, które są obecne na wszystkich rynkach. Zajmujemy się ich lokalizacją, czyli spolszczeniem. To ważne, by produkt pomagający w innych krajach był zrozumiały i dla polskiego odbiorcy. Nasze polskie wersje podręczników i programów uzyskują zasłużone pochwały. Wśród firm, które reprezentujemy są takie giganty w tej dziedzinie jak:

Freedom Scientific - brajlowskie monitory/notatniki, programy mówiące i powiększające obraz,
Tieman BV - brajlowskie monitory i elektroniczne powiększalniki,

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

Dolphin Computer Access - oprogramowanie mówiące i powiększające obraz,
Code Factory - hiszpańska firma zajmująca się udźwiękowieniem telefonów komórkowych,
Hendytech – brajlowskie monitory i notatniki,
Index - brajlowskie drukarki,
Ash Technologies - elektroniczne przenośne powiększalniki,
Caretex - mówiące urządzenia codziennego użytku (wagi, testery kolorów, ciśnieniomierze, glukometry),
Brailletec - elektroniczne brajlowskie maszyny do pisania,
Zyhem - wygrzewarki służące do tworzenia tzw. brajlowskich rysunków,
Neovision - oprogramowanie rozpoznające druk brajlowski,
Dancing Dots - oprogramowanie muzyczne dla niewidomych,
AutoID - najlepszy na świecie program rozpoznający czarny druk FineReader,
Panasonic - sprzęt audio/video, dyktafony,
Ectaco - udźwiękowione słowniki elektroniczne,
Roland - elektroniczne instrumenty muzyczne.
Rzeczywiście, jest to bardzo szeroka gama produktów, ale jak się okazało, niewidomi i słabowidzący szukają swoich życiowych szans w wielu dziedzinach. Jesteśmy do ich usług. Mamy nadzieję, że następne lata przyniosą nam kolejne sukcesy. Do tej pory jesteśmy nie do przebiccia we wszystkich polskich przetargach i konkursach - oby tak dalej.

Szlagierowy produkt własny:

- programistyczny syntezytor mowy SPEAK II, który udźwiękowia system operacyjny Windows i telefony komórkowe,

Największa sprzedaż w dziedzinie oprogramowania:

- Jaws for Windows firmy Freedom Scientific – udźwiękowienie windowsów,
- Supernova - Dolphin Computer Access - powiększenie obrazu i udźwiękowienie komputera,

Urządzenie marzeń:

- Braille Lite i Pacmate - Freedom Scientific - mówiący brajlowski notatnik
- Twinkle - Tieman BV - powiększalniki stacjonarne i komputerowe

Technologia przyszłości:

- udźwiękowione i ubrajlowione komórki i system GPS

Najlepsi w Polsce:

- w szkoleniach komputerowych
- w spolszczaniu produktów
- ubrajlawianiu stanowisk pracy,
- projektowaniu procesu rehabilitacji inwalidów wzroku z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć w dziedzinie technologii informatycznej.

Zapraszamy do naszego biura, sklepu i na nasze prezentacje.

Adres strony internetowej firmy: www.altix.pl

DOLPHIN COMPUTER ACCESS

Niezawodne oprogramowanie rehabilitacyjne

Dostęp inwalidów wzroku do informacji

Dolphin ma wyrazisty cel: tworzenie oprogramowania, które daje inwalidom wzroku dostęp do

informacji. Dolphin'owe oprogramowanie jest tak tworzone, by współpracować z istniejącymi na rynku systemami komputerowymi, dając dostęp do jak najszerszej gamy Windows'owych aplikacji z wykorzystaniem technologii powiększania obrazu, udźwiękawiania i ubrajławiania.

Integracja i niezależność inwalidów wzroku

Czy to w biurze, czy w szkole, wielu z nas pracuje w izolacji. Internet i elektroniczna poczta stały się głównymi narzędziami komunikacji społecznej. Nasze oprogramowanie umożliwia niewidomym i słabowidzącym, jakkolwiek widzą, włączenie się w życie całego społeczeństwa. Programy naszej firmy umożliwiają zarówno niewidomym jak i słabowidzącym całkowicie samodzielne używanie komputerów we wszystkich dziedzinach ich zastosowań - czy to będzie praca zawodowa, załatwienie spraw biznesowych, czy zwykłe internetowe zakupy.

Co wybrać?

Dolphin ma tysiące klientów na całym świecie działających na różnych polach aktywności. Są wśród nich biznesmeni, ludzie starsi, uczniowie, studenci i użytkownicy komputerów w domu. Komputery są przecież używane przez wszystkie grupy inwalidów wzroku i ludzi widzących. Wśród naszych produktów można znaleźć realną pomoc wybierając najbardziej odpowiedni z nich. Dołożyliśmy wszelkich starań, by wśród tworzonych przez nas aplikacji każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Produkty Dolphin'a

Jakkolwiek widzisz, czy posługujesz się resztkami wzroku, czy straciłeś wzrok całkowicie, produkty Dolphin'a umożliwiają i znakomicie ułatwiają ci pracę na komputerze.

Jeśli widzisz, Lunar Screen Magnifier, jest świetnym programem powiększającym obraz na komputerowym ekranie. Może uczynić pracę z komputerem łatwiejszą poprzez dostosowane do wady widzenia zwiększenie rozmiaru wszystkich widocznych na ekranie obiektów graficznych, optymalizację kontrastu i zminimalizowanie efektów odbłaskowych, przeszkadzających w oglądaniu obrazu. Jeśli czasem twoje oczy stają się zmęczone, możesz skorzystać z dodatkowej możliwości udźwiękowienia w LunarPlus, dzięki czemu będziesz mógł odsłuchać otrzymane elektroniczne listy, odwiedzane strony internetowe i inne dokumenty. Dla tych, którzy nie mogą już liczyć na wzrok, mamy tzw. Screen Reader Program - Hal Screen Reader, który odczyta przez syntezator wszystkie informacje wyświetlone na ekranie, menu, okna dialogowe i elementy sterujące w taki sposób, że można samodzielnie sobie radzić w pracy z komputerem w każdej sytuacji. Hal może wyświetlić odczytane informacje w brajlu, co ma dla użytkowników przeróżnych brajlowskich monitorów wielkie znaczenie.

Wreszcie nasz najbardziej znany produkt w Polsce, przygotowany dla najszerszej grupy odbiorców, łączący wygodę i prostotę używania z największym z możliwych zbiorów realizowanych funkcji, to Supernova Reader Magnifier, która zarówno powiększa obraz, udźwiękawia komputer, jak i go ubrajławia. Tak więc Supernova jest połączeniem Lunara z jego funkcjami służącymi do powiększania obrazu i Hala, bardzo poręcznego produktu dla niewidomych.

Daisy

Książki przygotowane w systemie DAISY dają czytelnikowi swobodny wybór czytania ich przy pomocy syntezatora mowy lub w wersji audio. Można wybrać jedną z tych dwóch opcji, jak również czytać dwiema metodami jednocześnie. EasyReader jest specjalnym Multimedialnym programem obsługującym system DAISY Dolphin Audio Publishing, który oferuje wiele funkcji sprawiających, że używa się go z przyjemnością w jedyny w swoim rodzaju, ekscytujący sposób:

EasyReader może być stosowany do odtwarzania audio i oferuje:

UNIA POMOCY NIEPEŁNOSPRAWNYM

UNION TO HELP THE DISABLED

- 1Elektroniczne książki audio,
- 2Książki mówione w cyfrowym formacie DAISY (Digital Talking Books (DTB's)),
- 3Materiały edukacyjne w klasach,
- 4Beletrystykę do czytania w domu i podróży,
- 5Wszelkie dostępne informacje,
- 6Wszelkie materiały, które mogą być wzbogacone poprzez jednoczesne zaprezentowanie tekstu, dźwięku i obrazu.

Adres strony internetowej firmy: www.dolphinuk.co.uk

SVEC A SPOL LTD.

Od założenia w roku 1992 misją firmy SVEC a SPOL Ltd jest tworzenie i produkcja mechanicznych maszyn do pisania brajlem dla inwalidów wzroku. Nasze maszyny TatraPoint wielokrotnie ulepszałyśmy, uwzględniając propozycje i komentarze klientów. Cechuje je prosta obsługa, wysoka jakość druku, niski poziom hałasu przy niedużej wadze oraz niezawodność. TatraPoint jest tak dobra, jak maszyny produkowane przez zagraniczną konkurencję, więc sprzedajemy ją również za granicę. Naszą produkcję w 90% kierujemy na eksport do 32 krajów 5 kontynentów.

Produkujemy dwa modele maszyny TatraPoint:

TatraPoint Standard

TatraPoint Adaptive

I w dwóch rozmiarach:

Rozmiar 1 – szerokość wałka 235 mm – 34 znaki w wierszu

Rozmiar 2 – szerokość wałka 275 mm – 40 znaków w wierszu.

W modelu TatraPoint Adaptive możliwe jest płynne dostosowanie klawiatury do wielkości dłoni. Można regulować odległość między klawiszami. Ten nowy model produkujemy specjalnie z myślą o dzieciach. Można go zamówić w kolorze czerwonym lub niebieskim, z tornistrem lub w walizce.

ŠVEC a SPOL Ltd.
Staničná 502
952 01 Vrábľe
Slovakia

Tel. 00421 37 783 34 45
Fax 00421 37 783 31 37
e-mail: svec@svecapol.sk
www.svecapol.sk

ASH TECHNOLOGIES

Przenośne powiększalniki elektroniczne

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa
Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa
tel./fax 0-22 827-16-18
NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011
Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

TVi Classic and TVi Color:

TVi Classic to łatwy w użyciu monochromatyczny, ręczny, elektroniczny powiększalnik, który wykorzystuje do wyświetlenia obrazu standardowy telewizor. TVi Classic umożliwia jedynie stałe powiększenie obrazu bez możliwości jego zmiany (około 18x na 14-calowym ekranie).

W pełni kolorowy TVi Color daje zmienne powiększenie od 9x do 18x. Ponieważ oba te modele wykorzystują zwykły telewizor, nie jest konieczne dokupowanie dodatkowego monitora, by móc obejrzeć powiększony obraz. Oszczędza to wydatków i miejsca w pokoju. Gdy przyjdzie zastanawiać się nad ich zakupem, trzeba pamiętać o ważnych dodatkowych walorach: mała waga, niewielkie gabaryty, przekonująca jakość, łatwość przenoszenia i możliwość podłączenia wszędzie tam, gdzie jest dostępny jakikolwiek telewizor.

- Dla TVi Color dostępna jest dodatkowo podstawa wspomagająca pisanie ręczne. Pozwala ona również na czytanie przy mniejszym powiększeniu
- Można dodatkowo dokupić torbę do przewożenia w podróży

Prisma: Prisma to lekki, przenośny, kolorowy powiększalnik podłączany do normalnego telewizora. Wyświetla obraz w pełnym kolorze, tekst w trybie biał-czarnym lub czarno-białym o wysokim kontraście. Duży zakres powiększenia (3"-35x na telewizorze 14") można osiągnąć zmieniając odległość kamery umieszczonej w ruchomym ramieniu od stolika, na którym kładzie się oglądany przedmiot. Po złożeniu Prisma ma 5 cm wysokości i waży około 1 kg.

- Dostarczana w wygodnej torbie

Prisma VGA converter: Ten konwerter umożliwia wyświetlenie obrazu na standardowym monitorze komputerowym. Można przełączać pracę urządzenia pomiędzy wyświetlaniem powiększonego obrazu rejestrowanego przez kamerę Prismy i obrazu komputerowego. Co więcej, może pracować zarówno z, jak i bez komputera.

Quicklook:

Jest to nowy ręczny, elektroniczny powiększalnik z wbudowanym kolorowym, 4-calowym wyświetlaczem (TFT, 10.2cm), który jest tak mały, że może się zmieścić w kieszeni płaszcza lub w damskiej torebce. Powiększa obraz do 5"-krotnie i wyposażony jest w akumulatory. Oferuje do wyboru pracę w trybie pełnych kolorów lub trybach odczytywania tekstu o wysokim kontraście. Można go włożyć do poręcznej torebki i zawiesić na dodatkowym pasku na ramieniu. Można go używać do podglądania klawiatury telefonu lub kalkulatora, do odczytywania menu, informacyjnych tablic na przystankach. Przyda się też do odczytu małych etykiet na puszkach, torebkach, słoikach w sklepie. Jest tak skonstruowany, by umożliwić samodzielne pisanie z jego pomocą.

Liberty Color: Liberty Color to w pełni kolorowy, przenośny system powiększający obraz, działający na baterie z kamerą umożliwiającą powiększanie i tryb podglądu. Umożliwia powiększenie w zakresie 5x do 10x (3:4 mode), 6-12x (Text-stretch™ mode) i 1-5x (tryb podglądu) na wbudowanym 7" ekranie TFT o wysokiej jakości. Pełen kolor, tryby czytania o wysokim kontraście, różne kombinacje kolorów tła i tekstu – wszystkie te możliwości dostępne są w wersji standardowej. Jest idealny dla osób, które się przemieszczają, pracują, studiują, dla każdego, kto potrzebuje czytać w wielu różnych miejscach. Ma wyjście na standardowy monitor VGA.

- Prismę można podłączyć do Liberty Color
- Podstawa do pisania ręcznego dostarczana w wersji standardowej
- Jest dostarczana razem z jedną z dwóch toreb: do noszenia w ręku lub na ramieniu
- Dodatkowo można kupić torbę ochronną na urządzenie i mysz

Liberty Solo: Jest to: 12-calowa wersja Liberty Color. Oferuje dodatkowe cyfrowe powiększenie, okna i linię ułatwiającą czytanie. Ma też drugie wejście dla kamery Prismy, kamery podpatrującej tablicę, albo innego źródła video i wyjście PC.

- Powiększenie do 60x

Andromeda: to bardzo estetycznie zaprojektowany, bogaty funkcjonalnie powiększalnik, zawarty w bardzo ergonomicznej obudowie. Ma monitor ciekłokrystaliczny porównywalny do 17 cali, ale jest nieporównywalnie lżejszy i objętościowo mniejszy. Zastosowanie monitora o tak małych całościowych gabarytach,, umożliwia wykorzystanie zdecydowanie dużej powierzchni samego ekranu. Andromeda może być swobodnie używana do czytania, pisanie i dowolnej pracy, gdziekolwiek się znajdzie użytkownik.

Po złożeniu urządzenie ma wymiary 45cm szerokości, 41cm głębokości, 18.5cm wysokości i waży 9 kg. Dzięki temu model ten jest jedynym dostępnym powiększalnikiem stacjonarnym z dużym monitorem o charakterze przenośnym. Może być podłączony do komputera, by oglądać na nim powiększony obraz wyświetlony na jego monitorze.

- Wejście PC VGA i drugie wejście dla dodatkowej kamery są w standardzie

- Specjalna walizka z kółeczkami dla ułatwienia dźwigania jest również w standardzie

Te wszystkie urządzenia są zaprojektowane i produkowane przez:

Ash Technologies Ltd.

B5, M7 Business Park

Naas, Co.Kildare

Ireland.

Dla uzyskania szczegółowych informacji skontaktuj się z dealerem firmy Ash:

Altix sp. z o.o.

03-051 Warszawa, ul. Chlubna 88

022 676-90-30

lub:

Ash Technologies Ltd.

B5, M7 Business Park,

Naas, County Kildare,

Ireland.

Hugh Maguire Tel: +353.45.8822.12 Fax: +353.45.8822.14.

Email: hugh@ashtech.ie

Web: www.ashtech.ie or www.magnify-it.com

DONAT COMPANY

Oferujemy unikalne monitory brajlowskie i komputery osobiste dla dystrybutorów sprzedających urządzenia inwalidom wzroku.

Cechuje nas duża różnorodność produktów - od dobrych monitorów oferowanych za korzystne ceny na rynkach wschodzących, do monitorów dających duży komfort pracy. Są one oryginalnie zaprojektowane z uwzględnieniem 8 lat doświadczeń w warunkach domowych i w szkole.

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 2212401082111000005141795

UNIA POMOCY NIEPEŁNOSPRAWNYM

UNION TO HELP THE DISABLED

Bezpośrednia współpraca z zespołem naszych twórców sprzętu i oprogramowania sprawia, że szybko reagujemy na zapotrzebowanie klientów.

Produkty:

REX 544 – KRÓL MAŁYCH MONITORÓW

- Oryginalnie zaprojektowany, niezwykle małych rozmiarów
- Łatwa obsługa w podróży i podczas transportu
- Działa pod systemami operacyjnymi DOS, Windows i Linux
- Bardzo przystępna cena, nawet przy zastosowaniu wysokiej jakości modułów brajlowskich firmy METEC.

Thymus – KOMFORT ZA PRZYSTĘPNĄ CENĘ

Trzy modele: 23-znakowy, 43-znakowy i 85-znakowy

Bardzo przystępna cena

Kontakt:

DONAT COMPANY, Osadni 45, CZ-17000 Praha 7, Czech Republic

Tel: +420-602 356 115, Fax: +420-602 290 226,

E-mail: donat@donat.cz

www.donat.cz

Andrzej Woch Agencja Handisoft

ul. Bartła 19B/26

30-389 Kraków

tel. kom. 0605-44-88-09

email: handisoft@handisoft.krakow.pl

Agencja Handisoft została założona przez niewidomego informatyka, pracownika Instytutu Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Główne obszary działalności to:

b) Optymalizacja zakupów sprzętu komputerowego przez osoby niewidome i słabowidzące, tzn. działamy tak, aby relacja pomiędzy ceną, jakością, serwisem i możliwościami zakupionego przez nas sprzętu, była właściwa od strony rynkowej i odpowiadała potrzebom klientów.

c) Agencja Handisoft jest handlowym przedstawicielem firmy czeskiej produkującej monitory brajlowskie Thymus i Rex, które jakością nie ustępują produktom innych firm, a są cenowo najkorzystniejsze.

d) Trzecią dziedziną naszej działalności jest komputerowa technologia audiodeskrypcyjna, której celem jest udostępnianie obrazów i filmów osobom niewidomym i słabowidzącym przy pomocy narracji.

AUTOID POLSKA

Czarnodrukowe książki dostępne dla każdego

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

AutoID Polska powstała w 1999 roku. Jej celem jest dostarczanie kompleksowych rozwiązań związanych z metodami automatycznej identyfikacji. Jest wyłącznym dystrybutorem programu OCR ABBYY FineReader w Polsce.

W realizacji zleceń dla naszych klientów wykorzystujemy sposoby elektronicznego przetwarzania dokumentów (OCR/ICR), znakowania towarów za pomocą kodów kreskowych oraz markerów magnetycznych (RF/ID), identyfikowania osób za pomocą cech anatomicznych (linie papilarne, obraz tęczówki oka). W obszarze elektronicznego przetwarzania dokumentów bazujemy na bazowych pakietach rozpoznawania tekstów opracowanych przez firmę ABBYY. Wykorzystujemy programy analizujące pojedyncze dokumenty (ABBYY FineReader), masowo powtarzające się formularze, wreszcie wyspecjalizowane aplikacje pisane na konkretne zamówienie. Ofertę naszą uzupełniają aplikacje do archiwizowania dokumentów, wspomagające obieg dokumentów w firmie.

Naszym głównym celem jest przygotowanie systemu w pełni odpowiadającego potrzebom przyszłego użytkownika i jednocześnie systemu, który łatwo daje się zaadaptować do pojawiających się nowych wymagań. Gromadzone przez lata doświadczenia oraz kadra specjalistów z wielu dziedzin pozwala nam skutecznie realizować projekty wymagające integracji różnych technologii.

*Najbardziej precyzyjny program
do rozpoznawania pisma na świecie (OCR)*

Program ABBYY FineReader otrzymał ponad 100 nagród przyznawanych przez czasopisma i magazyny komputerowe na całym świecie, co dowodzi jego wiodącej pozycji na rynku OCR.

System OCR (Optyczne Rozpoznawanie Pisma) szybko i w prosty sposób przetwarza zeskanowane dokumenty drukowane oraz pliki PDF w ich formę edytowalną, przy minimalnym nakładzie sił i kosztów, zachowując ich pierwotny układ.

Idealnym rozwiązaniem dla osób niewidomych lub słabowidzących jest FineReader. Program ten przetwarza pliki PDF oraz zeskanowane: książki, czasopisma, magazyny, broszurki, instrukcje, różnego rodzaju dokumenty tj. umowy, oferty, cenniki i inne.

ABBYY FineReader 7.0 Professional Edition – wersja jednostanowiskowa

- polska wersja
- intuicyjny interfejs
- doskonała jakość • rozpoznawania (wyższa o 25% w porównaniu do wersji 6)
- 177 rozpoznawanych języków (w tym j. polski)
- 34 wbudowane słowniki
- rozpoznawanie pisma drukowanego i tabel
- rozpoznawanie znaków subskryptu (r^2) i prostych formuł chemicznych (np. H_2O)
- rozpoznawanie kodów kreskowych
- rozpoznawanie plików pdf (precyzja wyższa o 45 % w porównaniu do wersji 6)
- rozpoznawanie tekstu w pionie
- doskonałe zachowanie układu strony (nawet skomplikowanej)

- możliwość eksportu do różnych formatów, w tym: rtf, txt, doc, csv, xls, dbf, html, pdf
- zapis tekstu w formatach: Microsoft Word XML oraz Power Point
- możliwość dzielenia obrazu
- morfologiczne wyszukiwanie tekstu

Uwaga: Każdy zarejestrowany użytkownik programu FineReader 6.0 Professional otrzymuje bezpłatnie aplikację FormFilling.

ABBYY FineReader 7.0 Corporate Edition – wersja sieciowa

FineReader 7.0 Corporate Edition posiada wszystkie cechy programu FineReader 7.0 Professional Edition plus zaawansowane możliwości pracy w sieci tj.

- praca w sieci
- automatyczna instalacja na stacjach roboczych (Microsoft SMS, Active Directory, wiersz poleceń)
- obsługa wielofunkcyjnych urządzeń sieciowych (MFP)
- możliwość instalacji programu na dowolnej ilości stacji roboczych
- elastyczne zarządzanie licencjami
- rozproszone przetwarzanie dokumentów

Dodatkowe informacje:

www.finereader.pl,

finereader@finereader.pl,

SPONSORZY konferencji:

Zakłady Nagrań i Wydawnictw Polskiego Związku Niewidomych

The Lorenz Bahlsen Snack-World sp. z o. o.

Frito Lay Poland sp. z o. o.

Pepsi Cola General Bottlers Poland sp. z o. o.

Kraft Foods Polska sp. z o. o.

Altix sp. z o. o.

Uroczystość swoim występem zaszczyliła między innymi **Grupa Wokalna Nadzieja**

Grupa Wokalna NADZIEJA działa od stycznia 2003 roku przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie, ul. Tyniecka 7.

W skład zespołu wchodzi uczniowie i absolwenci Liceum dla Stroicieli i Operatorów dźwięku. W repertuarze znajdują się piosenki poetyckie, turystyczne z nurtu Krainy łagodności oraz piosenki autorskie.

Dotychczasowe osiągnięcia:

- I nagroda podczas Konfrontacji Teatralno – Muzycznych „O Buławę Lajkonika” w ramach

Siedziba: ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Kopernika 30, 00-336 Warszawa

tel./fax 0-22 827-16-18

NIP: 113-22-95-659, KRS: 0000260011

Konto bankowe: PKO SA VI O/W-wa 22124010821111000005141795

konkursu „Kocham Kraków z wzajemnością” – maj 2003-09-22

- I nagroda na I Integracyjnym Festiwalu Talentów organizowanym w Radio Kraków – wrzesień 2003-09-22

- I nagroda ufundowana przez Prezesa PFRON w konkursie „Bez Barrier” podczas 39 Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie

Skład zespołu:

1. Ewa Domańska
2. Joanna Włodarczyk
3. Sandra Kurowska
4. Marta Gawel
5. Iwona Pierzchała
6. Piotr Tarasewicz
7. Marta Popiołek
8. Marek Rajss

Opiekun Zespołu:

Katarzyna Hryniewicz (kontakt: 501026663)

Program koncertu zespołu kameralnego SIGNUM

1. Etiuda - muz. Fr. Chopin,
2. Oczy me miłe - madrygał, anonim, muzyka z Tabulatury organowej Jana z Lublina z 1537-1548 r., słowa z Krakowskiej tabulatury lutniowej z II poł. XVI w.
3. Pstrąg - muz. Fr. Schubert,
4. Muchoreczek - piosenka ludowa z rejonu Ostródy, oprac. na chór mieszany St. Głowacki,
5. Kozak - muz. St. Moniuszko, oprac. St. Głowacki,
6. Kołysanka - muz. J. Maklakiewicz, sł. K.I. Gałczyński,
7. Polonez „Pożegnanie Ojczyzny” - muz. Kleofas Ogiński.

Zespół Kameralny SIGNUM, pracujący pod kierunkiem Stanisława Głowackiego, tworzą członkowie istniejącego przez 28 lat chóru mieszanego CANTORES MARTINENSES SENZA BATTUTA.

Opiekę nad Zespołem od 1998 r. sprawuje Towarzystwo Muzyczne im. Edwina Kowalika w Warszawie. Większość chórzystów to osoby niewidome, posługujące się nutami zapisanymi w systemie brajla. Zespół składa się z amatorów, którzy traktują śpiew przede wszystkim jako formę aktywnego uczestnictwa w kulturze. Podstawowa działalność zespołu polega na zapewnianiu oprawy muzycznej w czasie liturgii Mszy Świętej oraz uroczystości kościelnych. Od wielu lat współpracuje z Kościołem św. Marcina w Warszawie. Kilka razy do roku Zespół uczestniczy w koncertach muzyki religijnej, związanych z poszczególnymi okresami liturgicznymi, np. koncerty kolęd, muzyki wielkopostnej czy pieśni wielkanocnych. Chór kilkakrotnie koncertował za granicą - na Białorusi (1990), Morawach (1996) oraz Litwie (1997). Ponadto zespół z dużym powodzeniem uczestniczy w przeglądach i festiwalach muzyki chóralnej.

W 1998 r. zespół uzyskał I miejsce w I Ogólnopolskim Przeglądzie Chórów „Cecylia” zorganizowanym przez Krajowe Centrum Kultury Niewidomych w Kielcach.

W 1999 r. zespół otrzymał I nagrodę oraz jedyne wyróżnienie przyznane przez rodzinę kompozytora w I Koncercie Furmanikowskim z cyklu „Dzieła wszystkie Józefa Furmanika w kościołach Warszawy”.

W 2003 r. zdobył I nagrodę w konkursie kolęd „Białoleckie Betlejem”, zorganizowanym w Warszawie

-Białolece.

W dziedzinie nagrań, dorobek zespołu obejmuje płyty kompaktowe i kasety:

- Kolędy w opracowaniu Stanisława Głowackiego z akompaniamentem fortepianowym (1988),
- "Cantate Domino" - utwory religijne kompozytorów polskich i obcych (1992),
- Pasja wg św. Mateusza kompozycji Stanisława Głowackiego, nagrana z udziałem członków Chóru Filharmonii Narodowej w Warszawie (1994),
- "Pod krzyżem" – pieśni wielkopostne (1996),
- "Raduj się świecie" – kolędy a capella (1996),
- "Rok liturgiczny w muzyce Stanisława Głowackiego" – pieśni a capella (1998),
- "Msza święta" – kompozycje Józefa Furmanika, - płyta poświęcona Janowi Pawłowi II (2001),
- „Pieśnią malowane” - pieśni świeckie kompozytorów dawnych, klasyków i romantyków, kompozytorów współczesnych, a także opracowania na chór popularnych tematów literatury muzycznej (2001).

Obecnie zespół liczy 9 osób, a jego skład przedstawia się następująco:

Soprany: Helena Jakubowska, Dorota Mindewicz, Alicja Rymsza,

Alty: Henryka Kwiatkowska, Lidia Morończyk,

Tenory: Ireneusz Adach, Stanisław Jakubowski,

Basy: Stanisław Głowacki, Stanisław Kozyra.